

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatih denarjev se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Beograd, 31. avgusta. Regent Aleksander je danes opoldne podpisal ukaz, s katerim stopi v veljavo zakon o ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani in s katerim se imenujejo prvi profesorji na vseučilišču, ki imajo obremenitve tudi na drugih vseučiliščih v Zagrebu in dr. Ivan Zmajevic, bibliotekar I. raz. na vseučilišču v Pragi.

Na pravni fakulteti: dr. Ivan Zolger, bivši minister in redni profesor na vseučilišču na Dunaju; dr. L. Pitamic, izredni profesor na vseučilišču v Črnovicah; dr. Bogumil Vošnjak, docent na vseučilišču v Zagrebu in dr. Ivan Zmajevic, bibliotekar I. raz. na vseučilišču v Pragi.

Na modroslovni fakulteti: dr. Josip Plemečnik, redni profesor na vseučilišču v Črnovicah; dr. Rajko Nachtigall, redni profesor na vseučilišču v Gradcu; dr. Fran Ramovš, docent na vseučilišču v Gradcu in dr. Prijatelj, kustos na dvorni biblioteki na Dunaju.

Na tehnični fakulteti: prof. dr. Rih. Zuparič, docent na tehnični visoki šoli na Dunaju; dr. Karel Hinterlechner, šef geolog. državnega zavoda na Dunaju; prof. dr. Maks Samac na Dunaju, ter ing. dr. Milan Vidmar.

Na bogoslovni fakulteti: dr. Ivan E. Zorč, dr. Aleš Ušeničnik in dr. Fr. Ušeničnik; vsi trije doslej profesorji na bogoslovnem učilišču v Ljubljani.

Delijo nas.

Delijo nas ... Ali smo bili združeni, pa nas delijo? Ali smo bili razdeljeni, pa se sedaj združimo?

Vsi vemo, da smo bili dosedaj razkomadani, a smo se hoteli združiti. Toda ko je prišel čas resničnega in dejanskega združevanja, na zavpijemo, kakor če bi nas kosala.

Taka je razlika med besedami in dejanji; taka je pri mnogih ljudeh razlika med teorijo in prakso.

Hrup je nastal radi Prekmurja; tumult v državi.

Kdo je oni zahrbtni državnik, ki je ukazal, naj hrvatski finančni stražniki in orožniki zasedejo del Prekmurja? Nič ne ve, a vse je ogorčeno; prekmursko „ljudstvo“ pošilja deputacije, profesor Kovačič v Mariboru piše članke, „Slovenec“ se hudeje, češ, slovensko pleme je prikrajšano, to je, kakor sovražna okupacija, VLS sklene resolucije ... skratka, bilje se plat zvona, zakaj hianibal je »ante portam«, sovražnik je v deželi.

Ne vem, za kateri del Prekmurja gre: najbrž za južni del, za pokrajino, ki leži onstran Mure pri Ljutomeru. Pribečevica — ali kdorkoli je povzročil to »okupacijo« — so pri tem najbrž vodili zemljepisno — gospodarski razlogi; če je tako, potem se je tu začelo praktično izvajati načelo, ki ga moremo in moramo le odobravati, to je, načelo, da se dosedanje dežele razdelijo v okrožja in okraje, ki so zemljepisne in gospodarske enote ter se grupirajo okoli najnaravnejših središč (mest ali trgov), naiti so odgovarjajo dosedanjim, zgodovinskim (često slučajnim) grupacijam ali dialektičnim razlikam; zakaj organizirati si moramo svojo upravo tako, da bo narod lahko in dobro živeti; od plemenske ošabnosti in od imen ter narečij pa človek slabo živi.

Kakor sem rekel, ne vem, kakšni so bili v tem konkretnem prekmurskem slučaju razlogi za omenjeni ukrep. Gre mi le za načelo in za duha, ki so ga pokazali ob tej priliki slovenski ogorčeniki. Ta duh je duh plemenskega separatizma, prav nič različen od tistega duha, ki je ob Strumici rodil tolike zla in ki tvori fronte v Sloveniji — le bolj majhen je še, ker se rtvija v okviru ene države in se pojavlja tik po velikanskem navdušenju za jugoslovansko misel in v času, ko si Katoliška knjižarna z zlatimi črkami izpreminja svoje ime v jugoslovansko.

Slepiti ne smemo ne sebe, ne drugih in ne se hinavsko imenovati Jugoslovane, če v srcu nismo Jugoslovani.

ampak zakrknjeni omejeni Samo - Slovenci, Samo - Hrvati in Samo - Srbi. Morda more tako zlorabljanje firme jugoslovanske odobravati kak politik, ki mu namen posvečuje sredstvo; kulturni človek zameta tako moralo. Seveda mnogo jih je, ki vpijejo iskreno, to je, oni res tako mislijo, kakor govorijo, oziroma tako govorijo, kakor mislijo; to so pač ljudje, ki so šele tekom vojne presedlali ter zajahali jugoslovanskega šarca šele tedaj, ko so videli, da so drugače izgubljeni; to presedlanje je bila le vnana politična poteza; duša, ki se ne more tako naglo izpremeniti, pa je ostala stara in se sedaj pokazala s svojo staro vsebino. Stari ljudje gredo na dan, tisti, ki so pred šestimi leti imenovali vsako Jugoslovanstvo še utopijo, fantastično in neresno počenje ter so v avstrijski ter slovenski ali hrvaški videli edino realnost in vrednost.

Slovenci, ki delajo sedaj tumult radi Prekmurja, bi morali pomisliti, kak zled dajejo Srbom in Hrvatom v Slavoniji, sploh v Banovini, v Dalmaciji in Bosni. V Prekmurju bi se stvar morda res dala tudi drugače rešiti, nego se je sedaj rešila, a tam doli, v onih »plemensko« pomešanih pokrajinah se ne da; zato bo treba tam noža, ki bo po geografskih in gospodarskih momentih rezal zemljo, ne po »plemenskih posebnosti«, po imenih in dialektih. Kakšno vpitje bo tedaj nastalo! Na škodo stvari! A Slovenci, ki se sedaj razburjajo, bodo s svojim zgledom pomagali množiti to škodo.

Na zunaj hočemo veljati za enoto! A v notranjosti se malenkostno trgamo po avstrijskih principih, ali vsaj po principih, ki jih je bivša Avstrija posebno negovala in podpirala v našo pogubo. Svet v Parizu nas gleda in nas presoja baš po tem, ali jamčimo za notranji red in ali smo res enota ali ne. Kaj naj mislijo tam zunaj o nas in našem edinstvu, če se stepemo za vsak komad polja — ali bode »slovenski« ali »hrvaški«?

»Hrvatska« pokrajina, ki zemljepisno gravitira proti naravnemu »slovenskemu« središču, se mora združiti s slovenskimi kraji. Kar in če bo kaj hrvatske Istre naše, mora biti naravno upravno združeno s slovenskim okrožjem; Bela Krajina, ki gravitira proti Karlovcu, naj gre tja dol; govoriti bo tudi o Ormožu in Središču ter Varaždinu ter krajih ob Sotli. Jezik pri teh vprašanjih igra zadnjo vlogo; jezik sedaj sploh ne sme biti predmet borbe; vsak dialekt, vsak jezik ima svojo pravico tam, kjer se govori in se je doslej gojil; ta stvar se bo razvijala najlepše sama ob sebi brez nasilstva, pa tudi brez ikumetničnega odpora proti naravnim silam, ki delujejo s sigurnostjo. V Prekmurju samem je morda vprašanje književnega in uradnega jezika zato malo drugačno, ker dosle tam ni bila običajna niti slovenščina niti srbohrvaščina.

Pred kratkim je v uradniškem glasilu bila rečena prav neumestna beseda o nekaterih srbskih carinskih uradnikih, ki bi eventualno mogli priti na Slovensko, češ, kaj pa bodo naši trgovci rekli, če dobimo uradnike, ki ne poznajo razmer, a baš to je: razmere je treba pač spoznati; vsakdo izmed nas mora v teh velikih časih iz svoje polje hišice ven in gledati, kaj se godi pri nas in okoli nas, in se učiti in delati, ne pa v zgodovinskem »Nego-spodu« spati ter konservativno dramati. Naše ujedinenje bo ostalo vedno prazna forma, če se osebe ne bodo izmenjavale in spoznavale vseh delov naše skupne domovine. Ranjivosti, ki jih kažejo poedini njegovi deli, se bodo izlečile naitraje in naitbolji, če bomo rabili zdravilne, ne po »plemenih«, ampak po sposobnostih in strokovni izobrazbi. Slovenec se ne sme čutiti na Hrvatskem ali v Srbiji tulca, a mi ne smemo tu gori v nobenem hrvatskem ali srbskem uradniku videti neprijetnega stranca in življenje nam mora biti tako, da se dotičniki res ne bodo med nami čutili tulcev.

Kdor misli drugače, naj nikdar ne reče, da je Jugoslovani. Če mi pove, da on umeva Jugoslovanstvo drugače, pa mu pravim: drugačnega Jugoslovanstva sploh ni; vse, kar je drugačno, je slovenski ali hrvaški ali srbski separatizem, ki pa si časi nadeva — ker je čas tak — krinko Jugoslovanstva.

Plemenska mržnja med nami je bila. To je faktum. Kdor ne pripušča, da bi se »plemena« med seboj realno mešala, ta ustalja med nami preteklost in vzdržuje dosedanje mržnje. Kar je bilo, izumira, a iz atomov vstaja novo življenje ... Radi se damo deliti, zato da bomo — nedeljeni.

Dr. Fr. Ilešič.

Stanovska izobrazba in kmet.

Po dolgih mukepolnih petih letih svetovne vojne se je začel naš osvobodni troimski narod zavedati od prirode mu dane naravne vrlosti in moči in jo hoče v največji potenci uveljaviti in udeležiti; pokazati hoče svetu, da ne zaostaja za drugimi kulturnimi narodi, kar seveda za časa krvoločnih Habsburžanov ni bilo mogoče — saj je obče znano, da je pod njihovo vladjo gospodovalo 50 milijonom ljudi samo nekaj tisoč velearistokratov in velekapitalistov, ki so se rekrutirali le iz Nemcev in Madžarov. Vsi drugi so bili pa le sužnji, zlasti slovanski prebivalci. Sedaj je pa drugače. Narod se hoče vladati sam. Med vojno je spoznal svojo moč in nobeden bajonet ali top, nobena sila na svetu je ne more ustaviti. On gre mirno svojo pot, njegova dobra slovanska duša si želi le miru in napredka. V tem kratkem na pol gurnem času po vojni, ko sklepajo in tuhtajo mirovni delegacije v Parizu o svetovnem miru, je on večinoma že pozabil na gorje in zločinstva, ki so mu jih prizadeli sosedni narodi — Nemci, Madžari in Bolgari. Bolijo ga le najbolj izmed drugih primorske in dalmatinske rane, ali tudi te se morajo ozdraviti — tega si je on v svesti.

Res z zavistjo gledajo sosedje na nas in kar razumeti ne morejo, da smo tako složni. Radi bi videli, da bi se mi med seboj klali. Kar čudijo se obstanku naše države, katero bi najraje videli razkosano in ponižano.

Z gotovostjo se lahko trdi, da mi poznamo svoje sosedje bolj nego oni nas. Dolžnost je torej naša, da informiramo naše sosedje, da nas spoznajo, kaj smo in česa smo zmožni; da pa to dosežemo, je treba dela na vseh poljih. Med posameznimi stanovi našega naroda se opaža veliko gibanje za napredek. Stanovsko so se organizirali predvsem trgovci, delavci in železničarji, pa tudi obrtniki. Vsi streme po izpolnitvi stanovske izobrazbe. Ustanovile so se šole in društva, strokovno časopisje itd. Opaža se že njih vpliv na posameznika iz njihovih vrst, kar tudi že občutijo drugi, neorganizirani stanovi. Temu se ni čuditi, ker je že od nekdaj usus pri obrtniki, rokodelcih in trgovcih, da morajo, predno nastopijo samostojno svoj poklic, izkazati svojo zmožnost. In še tako zaničevan čevljarški vajenec mora položiti izpit pred mojstrom o svoji strokovni sposobnosti, ako hoče postati samostojen, oziroma mojster. Kaj ne zasluži tudi on, kot po svoje izobražen usposobljenec svoje priznanje in respekt? Seveda v stari Avstriji in deloma tudi še pri starokopitnih Jugoslovanih se na to ne ozirajo. Pri njih je izobraženec le tisti, ki zna spretno pisati in gobezdati, ker je hodil v višje šole, a klub temu ni zmožen, da bi kaj ustvaril, oziroma po svoji dozdevni izobraženosti storil.

Niž manj zaničevan je tudi kmečki stan. Kaj pa pomeni kmet, kaj je stebler države, se je posebno pokazalo med vojno. Da ga pa vendar prežirajo in zaničujejo — kaj je tega krivo? Slaba vzgoja in dejstvo, da kmet ne pozna samega sebe, njegova nerodnost in enostranost, zaostalost za drugimi stanovi, predvsem pa pomanjkanje strokovne izobrazbe. Le pogledimo si kmeta na Češkem! On je med prvimi faktorji v državi. Zakaj mu pa pri nas manjka izobrazbe? Zaradi njegove razpršene organizacije, različnosti strank in principov in zaradi njegovih nestrokovnjaških voditeljev ki ne vplivajo vzgojevalno na kmeta, marveč ga le begajo in vodijo za nos v posmeh drugim stanovom. Okoli 80 odstotkov našega naroda je razpršenih in varanih brez strokovnega vodstva. In taka država naj potem procvita in konkurira na svetovnem trgu? Poklicani faktorji in pravi jugoslovanski voditelji naj se zavedajo tega usodnega fakta, ako

jim je dobrobit in blagostanje države kaj na srcu.

Različne stranke imajo sicer vseskozi strokovno izobrazbo na papirju, v praksi pa ne. Edino odločilni faktor naj bo pa naša narodna vlada, ki bo dala kmetu zadostno stanovsko izobrazbo, in sicer — kakor je izobrazba v ljudski šoli in drugih strokovnih šolah obvezna, tako naj bo tudi kmečka stanovska izobrazba obvezna. Vsak kmečki sin, ki hoče postati gospodar, mora pokazati pred strokovno komisijo gospodarsko sposobnost, ako hoče postati samostojen kmetovalec, s tem, da po končanih 8 letih elementarnega pouka vstopi prej ali slej, vsekakor pred vojaščino, vsaj za eno leto v kmetijsko šolo, ki jo mora dovršiti s popolnim uspehom. Nato naj mu nudi država še priložnost, da spozna druge dele širše svoje domovine s tem, da ga kot vojaka pošlje za časa vojaške službe v različne kraje naše velike in geografsko mnogolične države, kjer naj svoje teoretično znanje razširi in svoje učenje nadaljuje in se šele potem doma praktično izpopolni, da postane izobražen gospodar in dober Jugoslovani.

Seveda je ustanovitev zadostnih šol šele sčasoma mogoča, oziroma stane mnogo denarja in nimamo dovolj strokovnih moči takoj na razpolago. Zato naj se pritegnejo za sedaj poleg kmetijskih šol tudi boljša pod državnim nadzorstvom od diplomiranih strokovnjakov upravljana posestva, kjer bi naški mladeniči, bodoči gospodarji, prakticirali eno ali dve leti in obenem uživali praktični pouk od navedenih pravih strokovnjakov, ki bi naj imeli pravico, zaenkrat izdajati tudi poleg kmetijskih šol spričevala o usposobljenosti. Nikakor pa ne zadostuje polovičarski pouk, — rekel bi šušmarjenje in ljudskih šolah o kmetijstvu, kakor tudi ne zadostuje prirejevanje 2, 8 do 14 dnevnih tečajev na kmetijskih šolah samih. Ampak le temeljita strokovna izobrazba, ki naj bi trajala primeren čas, eno ali dve leti, na kmetijskih šolah, oziroma za enkrat tudi na državnih posestvih, bi imela pri tem uspeh.

Končno naj se upoštevajo v dosego tega cilja vse državne kmetijske naprave, kakor državni sadovnjaki, trtnice, kleti, mlekarne, zemljišča in realitete kmetij, društev, zadrug itd. Da tudi na vzorne kmetovalce same se ne sme pozabiti. Dodatno moram še pripomniti, da bi državna posestva in institucije z uporabo teh gojencev na vsak način bolj uspevale in res služile za vzgled vsej okolici, kar je tudi vendar njih pravi in prvotni namen.

Ivan Lapajne: Meščanske šole in Ljutomer.

Domoljub, ki se zanima za razvitek slovenskega šolstva, z veseljem čita, da se osnujejo meščanske šole v Ljubljani, Ribnici (dolenjski), Trzinu, Zalcu, in da se poslovenijo nemške meščanske šole v Mariboru, Celju, Ptuj in Krškem. S tem osnovanjem bodo nekoliko poravnane krivice, ki smo jih Slovenci skozi 50 in več let trpeli na šolskem polju.

Ze 46 let je star kranjski deželni zakon, sklenjen po narodnem deželnem zboru, ki veleval, da bi se na Kranjskem v slehernem šolskem okraju, katerih je v Ljubljani vred 12, vsaj ena meščanska šola morala ustanoviti. Namesto 12 šol je bila prejšnja vlada, ki ni nas čisto nič marala, pred 40. leti osnovala eno samo učilnico te vrste, pa še ta je nemška bila (v Krškem) in pred 10. leti vendar eno slovensko (v Postojni). Na slovenskem Štajerju pa vlada niti ene slovenske meščanske ondotnemu ukazelnemu ljudstvu ni privoščila do najnovejšega časa, ko so vendar Zalcanom tako učilnico naklonili.

Ko sem čital kraje, katerim je naš višji šolski svet naklonil slovenske meščanske šole, sem takoj z začudenjem opazil, da med temi kraji ni Ljutomer. Kako to? Saj ima Ljutomer prvenstvo med slovenskimi trgi; Ljutomer z okolico se odlikuje že več kakor 50 let v vsakem oziru, ne samo po tem, kar mu je narava bogato naklonila, marveč tudi po tem, kar si je narod sam priboril. Ljutomer se ne odli-

kuje samo po prvovrstnem vinu; najlepših konjih, marveč je zastavo nosil tudi v narodnem pogledu. V Ljutomeru je bil prvi slovenski tabor, ondi se je osnoval prvi denarni zavod z dobro pogojenim terminom »posojilnice«. Veliko še drugih narodno - gospodarskih pridobitev bi še lahko našli, s katerimi se je Ljutomer že zgodaj odlikoval, na pr. z daleč na okrog znanimi konjskimi dirkami, s prvim parnim mlinom, s parnimi mlatilnicami in drugimi podjetji, ki so bili v rokah narodnih kmetovalcev. In Ljutomer je imel že leta 1861, svojo meščansko šolo, ne nemško, marveč slovensko - nemško. O ustanovitvi te šole sem priobčil v šolskem poročilu v Ljutomeru leta 1876, sledeče zgodovinske podatke:

»V Ljutomeru je živel namreč pred 70. leti blag mož, velik dobrotnik našemu trgu in okolici. To je bil dr. Ivan Gottweiss, najemnik branske graščine, prej gimnazijski profesor v Mariboru. Učeni človekoljub je posebno veliko storil za opešanje ljutomerskega trga. V svoji oporoki od 16. novembra 1848. l. (umrl je leta 1850.) postavil si je za posebno stalni spomenik s tem, da je ustanovil v Ljutomeru bolnišnico in zapustil potreben denar (8000 gld. v srebru) za osnovanje meščanske šole. Pod imenom meščanske šole misli je slavni ustanovitelj nekako 4. razred prejšnjih glavnih šol, iz katerega so se bile pozneje nižje realke izcimile. 4. razred tukajšnje glavne šole se je bil pa že na drugi način osnoval, kajti obravnave med občno in c. kr. namestnijo za izvršitev ustanove dr. Gottweiss so iako dolgo tekle. Šele septembra leta 1860, je dala sl. naučno ministrstvo dovoljenje, da se sme na podlagi ustanove za šolsko leto 1861—1862 odpreti meščanska šola (seveda z enim samim razredom). Kakor bi bilo dandanes meščanske šole želeli, ko hrepeni ljudstvo bolj po večjem splošnem izobraževanju, kakršnega more ravno meščanska šola bolj dati, nego drago učenje v srednjih šolah; tako pa v tistih časih meščanska šola ni ugajala, i to zato ne, ker se je že 4. razreda mladina le radi tega posluževala, da je mogla v srednje šole pristopati.

Občina si je torej želela imeti nižjo realno mesto meščanske šole. V ta namen se je obrnila 3. septembra 1862 na sl. ministrstvo, da bi se jej podelile takojšnje pravice, kakršne ima prvi letnik nižjih realk, to je, da bi se meščanska šola pretvorila v enorazredno nižjo realko s pravico javnosti. Občina se v svoji prošnji zavezuje za vsa potrebna sredstva pri realni skrbeti, in tudi drugi tečaj nižje realke odpreti, ako bi se za to pokazala potreba. Tudi to prošnjo je sl. ministrstvo z odlokom od 19. marca 1863 uslišalo, kar je c. kr. okrajni urad 3. avgusta 1863 občinskemu predstojstvu naznanil. Enorazredna nižja realka ljutomerska je obstojala 54 let.

Torej pred to realko, ki je zdaj tudi ni več, je bil en razred meščanske šole. Učitelj je bil P. Hafner, pozneje nadučitelj v Slovenigradu in okrajni šolski nadzornik, ki je dokaj mlad mrl. Nemškutar pa ni bil, kajti spisal je bil prvo slovensko stenografijo, katere rokopis je bil izročil »Slovenski Matici«, ki ga pa ni bila priobčila.

Iz gorenjih zgodovinskih podatkov je razvidno, da je bila dolžnost štajerske vlade, da bi bila osnovala po želi ustanovnika v Ljutomeru kompletna meščanska šola, kakor jih je drugod po nemških in pomembnih krajih ustanovila. A vlada je vedela, da hoče narod imeti slovensko učilnico, zato pa ni nič storila. Kaj pa zdaj, ko tudi realke ni več, ko ima slovenska ljudska šola komaj štiri razrede, ko nemške šole treba ni, ker je tudi nikoli ni bilo treba, ko nemški otrok nikoli v Ljutomeru bilo ni! Vprašamo: Kje je zdaj Gottweissova ustanova 16.000 K? Kje je velika rezerva ljutomerske posojilnice, ki se je nabirala za ustanovitev meščanske šole? Ali se je — kakor se je pred leti čitalo — res podarila, ali le posodila salezijanskemu zavodu v Vržeji? Ker Ljutomer z okolico, kjer je v veliki bližini do 1000 otrok, od katerih jih 100—200 rado posežalo meščansko šolo, te učilnice zlasti zato silno potrebuje, ker ni realke več, ker ni v trgu niti 6., 7. 8. razreda ljudske šole, zato smo si dovolili opozoriti na te okoliščine vse merodajne šolske faktorje.

Politične vesti.

Kriza. Včeraj se je po Ljubljani izvedelo, da so radikalci začeli nova pogajanja z demokratsko zajednico. Vse se je izpraševalo, je-li se tudi to pot radikalskega cefa drže naši klerikalci. Kdor pozna vladoblenost klerikalcev, temu je vnaprej bilo jasno, da bodo klerikalci na vso moč rinili, da pridejo skozi vrata k vladni mizi skupno z radikalci. Ti pa se to pot niso hoteli vezati na svoje pomočnike in so se pogajali sami. Klerikalci so bili vsled tega prisiljeni omejiti se na stališče, da stoje in padejo z radikalci. Vsled tega so tudi prevzeli odpor radikalcev proti agrarni reformi. Politika dr. Korošca, ki je doslej zavlačevala izboljšanje vprašanja carine, ogroža sedaj tudi oni sad revolucije, kateri smo vsi smatrali, da je ljudstvu že gotov, to je agrarno reformo. »Slovenec« s puhlimi napdi izbegava odgovor na naše očitke, da je politika dr. Korošca rešilni most za zastareli radikalni sistem, da je ovira sprejetju volilnega reda za konstituanto in volitvam in da je obrnjena proti širokim ljudskim slojem, ki bi z olajšanjem carinskega bremena mnogo pridobili. Sedaj pa bo isti list izbegaval odgovor tudi na očitke, da dr. Korošec s svojo politiko jači radikalno borbno proti agrarni reformi. Demokratiška zajednica se je zopet izkazala kot prava zastopnica ljudskih interesov, ko je izjavila, da v osebnih vprašanjih lahko popušča, a v načelnem vprašanju agrarne reforme ne more opoziciji niti najmanj ugoditi.

Pogajanja z radikalci se razbila. Beograd, 31. avgusta. V soboto se vsled dogovora s strankami v Narodnem predstavništvu ni vršila razprava o računskem provizoriju, marveč se je seja Narodnega predstavništva odgodila na ponedeljek. Stranke so se istočasno dogovorile, da se vrše v nedeljo pogajanja o rekonstrukciji kabineta. Vsled tega je ministrski predsednik Davidović povabil na razgovor voditelje vseh opozicijskih strank in jih pozval, naj predložijo pogoje, pod katerimi bi bile voljne stopiti v kabinet. Danes opoldne so se vršila pogajanja z radikalci, Narodnim klubom in klerikalci. Med tem časom se je jasno pokazalo, da gre v glavnem le za sodelovanje dveh glavnih strank, demokratov in radikalcev. Vsled tega so se vršila pogajanja le med tema dvema strankama. Protič je v imenu radikalne stranke izjavil, da stopi v kabinet pod pogojem ako se agrarna reforma po sedanjih načelih in v sedanjem obsegu ne izvrši. Zlasti je zahteval, da ostanejo nedotaknjena vlepsestva, ki ne temelje na fevdalni podlagi. V kolikor so stali radikalci pogoje osebnega značaja, je ministrski predsednik Davidović kot zastopnik Demokratske zajednice izjavil, da so demokrati voljni dati vse zahtevane koncesije v osebnem oziru, vendar pa ne morejo demokrati na noben način opustiti načelo agrarne reforme, ki je v naši poljedelski državi eno najvažnejših, ker smatra, da bi dovedlo do katastrofe, če se agrarna reforma ne izvrši in če ostane zemlja nakopičena v rokah agrarnega velekapitala, dočim ostanejo begunci, legionarji, invalidi, ameriški izseljenci, ki so sedaj brez vsake zemlje, še nadalje brez nje, čeprav se žive s poljedelstvom. Danes popoldne je imel Demokratiški klub zopet plenarno sejo, ter je z vsemi glasovi vzel z odobravanjem na znanje poročilo svojih zastopnikov o poteku današnjih pogajanj in je z vsemi glasovi zaključil, da ni mogoče rekonstrukcija kabineta brez agrarne reforme. Zlasti se je v poročilu o poteku pogajanj naglašalo, da je izjavil dr. Korošec v imenu Jugoslovanskega kluba, da je solidaren z radikalci. Po tem takem se je izjavil dr. Korošec tudi proti agrarni reformi. Jutri popoldne ob 4. se vrši seja Narodnega predstavništva, v kateri pride proračunski predlog na glasovanje. Še poprej se bodo pa predpoldne vršila pogajanja z Narodnim klubom.

Nova netaktnost dr. Korošca. Beograd, 31. avgusta. V današnji »Pravdi« je dr. Korošec objavil pismo, da se ni njegova stranka in njen glavni organ »Slovenec« nikdar zavzemal za Bolgare in da izvirajo te vesti samo iz obrekovanja slovenskih članov Demokratske zajednice. — V zadnjem času se je namreč vsa srbska javnost začela živahno zanimati za stališče, ki ga zavzemajo Slovenci v odnosih med Srbi in Bolgari. Beogradska »Tribuna« zakotno glasila radikalcev je namreč obdolžila naš list »Slovenski Narod«, da je v številki 173 priobčil članek, v katerem se zavzema za pristop Bolgarov k balkanski konfederaciji in celo zato, da bi se vardarska dolina

odstopila Bolgarom, češ, da imajo oni pravico do tega. Ta vest »Tribuna« je kakor razumljivo, vzbudila veliko pozornost in razburjenje, zadeva se je pa kmalu pojasnila, ker se je tako v Demokratskem klubu, kakor v glasilu »Demokratija« dokazalo, da nikakor ni res, da bi bil »Slovenski Narod« prinesel kak članek v prilogi Bolgariji, kamoli kakor ga navaja »Tribuna«, marveč da je »Slovenski Narod« zahteval, da mora Bolgarija nositi vsa bremena, ki odpadejo nanjo, nasprotno pa, da je organ Koroščeve stranke »Slovenec« opetovano branil Bolgare, zagovarjal zvezo z njimi in celo izjavljala, da je razlika v naziranju v bolgarskem vprašanju ena glavnih načelnih zaprek, zakaj ni mogoče sodelovanje obeh strank. To pojasnilo je zbudilo v Beogradu veliko ogorčenje proti Koroščevi stranki in njegovim dvomislnim izjavam.

»Pravda« o dr. Korošču. LDU. Beograd, 29. avgusta. Sotrudnik »Pravde« se je razgovarjal z dr. Koroščem in mu postavil več vprašanj. Na vprašanje: »Glasovali ste proti sedanjim vladim, toda niste pojasnili, zakaj ste to storili. Prosim obvestiti, kako naj to mačimo vaše postopanje«, je dr. Korošec odgovoril: »Mi nismo podali izjave zbornici, ker smo svoje mnenje tekem krize opetovano izrazili in je to vsake-mu znano«. Na časnikarjevo vprašanje: »Kako mnenje imate o vladni po glasovanju in kako stališče boste zvezemali sedaj napram njej?« je dr. Korošec odgovoril: »Svoje stališče ne bom menjal«. Na vprašanje: »Verujete li v možnost izpolnitve sedanjih vlad?« je odgovoril dr. Korošec: »Verujem v možnost izpolnitve in ako dobim naš klub konkreten predlog, ga bo resno proučil«. Na vprašanje: »Ali je bil z Vašo vednostjo stavljen predsedniku vlade akt opozicije?« dr. Korošec ni odgovoril. — Ktemu oficijalnemu poročilu o intervjuu z dr. Koroščem nam poročajo privatno iz Beograda še nadalje: K razgovoru z dr. Koroščem dostavlja »Pravda«: Iz radikalnih krogov smo izvedeli, da se je radikalni klub včeraj odločil propustiti v zbornici dvanaestine, ker misli, da vlada kasneje odstopi. Tajne sile manjših političnih skupin dr. Korošec, Trifković in dr. Laginja so radikalce s svojimi intrigami prisilili, da so pristopili k opoziciji. Obzafuemo, ker moramo konstatirati, da ostaja dr. Korošec v svojih izjavah tudi nadalje nejasen in nesmiseln in da tako izgublja svoj dober glas, ki ga je užival doslej v beogradske javnosti. Dočim je ugodil enemu, se je zameril vsem drugim.

Narodno predstavništvo. LDU. Beograd, 31. avgusta. Zanimanje za včerajšnjo sejo Narodnega predstavništva je bilo izredno veliko. Galerije so bile že pred 4. uro nabito polne. Med občinstvom je bila opaziti velika nervoznost, ki je naraščala, čimdalje se je zavlačevala otvoritev seje. Seja je bila otvorena namreč šele 3 ure po napovedanem začetku, ker so se ves ta čas nadaljevala pogajanja med vladnimi strankami in opozicijo. Pogajanja je vodil predsednik Narodnega predstavništva, udeleževali pa so se jih vsi ministri. Do vspeha vzlica temu ni prišlo, zato se je tudi seja preložila.

Deputacija Prekmurcev v Beogradu. Beograd, 31. avgusta. V petek 29. t. m. je dospela v Beograd deputacija Prekmurcev, da izposluje pri ministrstvu, da ostane civilna uprava Prekmurcev pri Slovencih. Vsled nesporazumljenja je nastala v tem oziru nejasnost. Deputacija se je oglasila najprvo v Demokratskem klubu, ki je vzel njene pritožbe na znanje in naročil poslanca Kuvovca in prof. Voglarja, da predstavita deputacijo notranjemu ministru Svetozar Pribičeviću. Ta je deputacijo zelo prijazno sprejel in izjavil, da smatra tudi on kot samo ob sebi umljivo, da ostane v interesu gladkega poslovanja vsled želje celega prebivalstva civilna uprava Prekmurja v slovenskih rokah. Prosil je deputacijo, naj mu izroči svoje želje tudi pismeno in obljubil, da se bodo želje Prekmurcev po možnosti v celem obsegu upoštevale.

Dobroinformirani »Hrvat« Zagreb, 1. septembra. »Hrvat« od sobote ima iz Beograda izmišljeno vest, ki je z dogodki že dementirana. Neki gospod, ki teži za paktom z radikalci, pripoveduje, da je Protič pokazal demokratom vrata, ker da noče z njimi paktirati. Pri tem se je dopisniku dogodila neprimika, da je poleg dr. Pavlovića (radikalni disident) omenil tudi radikalca dr. Nedeljkovića in ga tako napravil za demokrata, katerega naj bi bil Protič postavil pred vrata.

Mariborsko vprašanje. Od 25. avgusta naprej so Italijani očividno v zvezi z Nemci razširili po vsem svetu vest, da je za Maribor sklenjen plebiscit. Kdor je čital dotične vesti, bodisi datirane iz Lugana, Ženeve, Berlina ali Dunaja, mogel je takoj razvideti, da je stvar izmišljena. Eni so pisali, da je Tittoni predlagal ple-

biscit v celom okrajnem glavarstvu Maribor, drugi da je Tardieu stavil protipredlog naj se plebiscit vrši samo v sodnem okraju mariborskem, kar da so podpirali tudi Amerikanci in je bilo baje sprejeto. Te vesti smo v Ljubljani imeli že 27. avgusta. »Le Temps« od 29. piše, da je 28. bilo rešiti glede mirovnih pogojev z Avstrijo še sledeče točke: pristanišča, plovska po rekah, železnice, delavsko varstvo, zračna plovska. Razum tega tudi vprašanje plebiscita na Štajerskem. V tem pogledu ta nam nikakor ne prijazni, a običajno dobro informirani list piše: »Prvotna pogodba predvideva plebiscit v celovskem okrožju. Na to so Avstrijci predlagali, naj se plebiscit izvrši tudi v okrajih Maribor in Radgona. Večina zavezniških in asociiranih sil se zdi, da se protivi temu razširjenju plebiscita.« Nam prijazni »Journal des Debats« pa piše 30. avgusta: »Italijani — pristajajo plebiscitu. Italijanski časopisi poročajo iz Pariza, da je Tittoni v najvišjem svetu z ozirom na avstrijske ugovore glede mesta Maribor predlagal, naj bi se ta spor poravnal potom plebiscita. Poleg drugih razlogov italijanska delegacija svoj predlog utemeljuje z ugotovitvijo, katere, ker prihaja iz njenih ust, mora povzročiti prijetno presenečenje. Italijanska delegacija namreč pravi, da aranžma potom plebiscita je toliko bolj priporočljiv, ker je to najbolj primerna (liberal) rešitev teritorialnih vprašanj. Ako je v tem iskreno priznanje od strani italijanske delegacije, potem smo upravičeni upati, da bo Italija upotebila to pravično sredstvo tudi glede lastnih spornih vprašanj. Nikjer bi ne bil, tako na mestu kakor v Jadranskem vprašanju, ki obtežuje konferenco že mesece in ki zavira sporazum in iskreno prijateljstvo med vsemi zavezniški. Gotovo se g. Tittoni spominja, da več kakor 800.000 Jugoslovancev z vstrajnostjo zahteva, da naj se jim vendar končno da prilika, da izrazijo potom pravičnega sredstva, kakršno je plebiscit, kateri državi se hočejo pridružiti, in tudi da je jugoslovanska delegacija že zdavnaj stavila tak predlog.« Ta članek zadosti dokazuje, da do 30. avgusta ni bil izvršen nam neprijazen sklep o mariborskem vprašanju. (LDU.)

Zahteve zagrebških listov o nagli rešitvi krize. Zagreb, 31. avgusta. »Jutarnji list« razpravlja v uvodniku o pogojih za rekonstrukcijo kabineta. List opisuje, kako stranka stranko igrava, kako smatra opozicija pogajanja samo za vsestransko licitacijo brez vseh pravih zahtev. Med tem cincanjem in mešetarenjem, ko počivajo vsi državni posli, pa so naši sovražniki na delu, da si obdrže nove lepe kose naše domovine. Nemci streme za Mariborom, Romuni za Bačko, Baranjo in Banatom, Italijani pa upajo, da bodo našo slabost lahko porabili v to, da rešijo reško vprašanje v svojo korist. Vsega tega bi ne bilo, če bi bila naša država močna, konsolidirana in vojaško pripravljena. List roti polsanske kroge, na že vendar nehalo postavljati osebne in strankarske koristi pred državnimi interesi. — V istem smislu pišejo tudi današnje »Novosti«, zlasti napadajo nekonsekventno postopanje hrvatskih avtonomistov, ti namreč v Beogradu vedno zatrjujejo, da so za narodno edinstvo in da se smatrajo za državotvorno stranko, v praksi pa, tako doma, kakor tudi v Narodnem predstavništvu nastopajo na tak način, da bi privedli državo v vedno večje krize, če bi bili dovelj močni za to.

Poraz Starčevićancev v Bosni in Hercegovini. Zagreb, 31. avgusta. Kakor poročajo iz Sarajeva, so doživeli Starčevićanci s svojim poskusom razdreti pod firmo enotne hrvatske politične organizacije v Bosni in Hercegovini politično klerikalno organizacijo velik fiasko. Razum v par manjših krajih se njihova nakana ni nikjer posrečila. Boj med hrvatsko zajednico, oziroma med novo ustanovljeno težačko stranko in med ljudsko stranko postaja zato vedno ostrejši.

Namesto poslanstev konzulati. LDU. Beograd, 31. avgusta. Vlada je sklenila, da opusti dosedanja diplomatska zastopstva na Španskem, Portugalskem, Švedskem in Danskem ter ustanovi mesto njih konzulate. Konzuli bodo lahko tudi podaniki dotičnih držav samih.

Naš zapad. Pariška konferenca počiva, ali natančneje rečeno, rešuje vprašanja, ki so ne samo kolikor toliko postranska za nas, ampak tudi več ali manj lahka. Najtežji problem, okoli katerega se je sukala svetovna politika v zadnjih desetletjih, jadranski problem, ki je bil nekako težje in obtežila preskušnja političnih zvez evropskega ravnanja in je instinktivno poglaval ravnanje v evropsko vojno, ta problem je bil že večkrat načet, a vedno zopet odložen vsled svoje zamotanosti. Ta problem je naklonil Francozom in Angležem zmago

ob Marni, ker je odpadlo vsled njega ne samo toliko in toliko italijanskih divizij, ki so že pripravljali za nje Nemci barake v Alzaciji, ampak tudi orostli stotisoče francoskih čet, ki bi bile prikovane na italijanski meji, problem vsebuje nemški »Drang nach Osten«, obljemlje celo Jadransko in Sredozemsko morje in gre še dalje proti vzhodu. — In tu je nekaj čudnega. Dočim tvorji za vse sile razen Italije ta problem bolj vprašanje svetovnega prestiža, je ves svet poln debat o tem vprašanju. Pri nas pa ne pomeni jadransko vprašanje kakih ambicij države kot velesile, ampak grabi narod in državo pri korenini življenja, pri nas, se zdi, smo se zdvali v usodo in naravnost fatalistično pričakujemo odločitve. Kaj pomeni za obmorsko državo dejstvo, da je odrezana od morja, tega se danes v nenormalnih časih malo kdo zaveda — a bo kmalu vsak občutil. Doživimo lahko usodo ribe, ki so jo vrgli na kraški kamen, da tam cepeta joča pričakuje konca. — Nič boljše ni v narodnem oziru. Slovenci smo danes mentaliteta, in če hočemo spraviti v novi državi svojo narodno dušo do veljave in vsega razmaha, mora priti pod državo cel narod, ne pa tako, da manjka najboljši del, glava. Martinčku se sicer lahko odbije kak ud — ampak nikakor ne glava, kvečjemu rep. Zato si mora biti slovenski narod na jasnem — če hoče res ostati narod — da ni s koncem mirovne konference rešeno tudi njegovo vprašanje, ampak da bo rešeno takrat, ko bo združen ves narod. — Tu pa ni pomagano niti s trenutnim navdušenjem niti s črnimi zastavami — kajti da nas konferenca ne bo združila, o tem dvomiti je dovoljeno samo otročjem. Vzemimo si za zgled Italijane same in na Srbe. Pa brez deklamiranja narodnih pesmi. Cel narod mora imeti zavest, da brez zapada ni narod in ne bo. Na konferenco je sploh najbolj, da se ne misli, kajti jadransko vprašanje se vsled svoje kompliciranosti najbrže niti rešilo ne bo — ampak razsekalo nalik gordijske-mu vozu. Zato pa mora cel narod prijeti vsa vprašanja od vprašanja stanovanja navadnega železničarja pa do najzamotanejšega političnega. Ampak treba začeti — da ne začnejo drugi. — PP.

— Polajaj v Črni gori. Črnogorski odposlanec in bivši ministrski predsednik Andrija Radović je izjavil v »Journalu d. D.« glede novic o laških spletkah po Črni gori: »Žalibog, prihajajo v poslednjih časih manjše roparske tolpe iz Italije v Črno goro s pomočjo italijanske oblasti, da napravijo nered in omogočijo bivšemu kralju povrat. To počete se je ojačilo zadnje dni, ker so se izkrcale čete, vsaka po več sto mož. Izpovedbe aretirancev in njih oprema potrjuje soudeležbo laških gospodk, kar se da takisto dokazati po zadržanju laških garnizij ob črnogorski meji, kakor po številnih spopadih med Lahji in Črnogorci. Naše ljudstvo je moralo seči po orožju ter se braniti zoper slednjo oboroženo silo, ki bi napadla njegovo domovino, kakor je v preteklosti odbijala in porazila turške vojske, močne do stotisoč mož. Nihče nam ne more več vsiliti nekdanjega kralja, ki se je vdal sovragu naše združitve, in nemirji, ki so kraljevnega značaja, se bodo polegali. Italijani, ki bi radi videli Črno goro ločeno od države SHS, naj se domislijo, da sami niso marali kraljestva Dveh Sicilij, daleko bolj zmognega za življenje nego Črna gora. In kakor oni sami niso hoteli ohraniti Ferdinanda, tako nočemo mi Nikole. Črnogorci bi bili hvaležni predsedniku Nititju, ki se glasom svoje izjave ne želi vmešavati v notranje zadeve tujih držav, ako bi v prid medsebojnemu prijateljstvu Črnogorcev in Italijanov, ukazal laškim posadkam v Kotoru in Črni gori, naj se umaknejo in več ne podpirajo protizakonitih činov. Človek se resnično vprašuje, s katerim nepriznanim namenom se vzdržuje na naši granici tako brojna armada in sicer v trenutku, ko se povsod zahteva politika varčevanja in razorožbe. Ako obstoja kak tozadeven naklep, je dolžnost Črnogorcev upreti se mu.« P. P.

— Konec revolucije. Državljan Ebert, prvi predsednik nemške Ljudovlade, je nedavno prisegel na ustavo. Po devetih mesecih samovoljiščne je stopila vlada v postavnost. Nova konstitucija je prožeta z demokracijo; vrhovni nje služabnik je bivši sedlarski pomočnik. Kakor doslej v nobeni veliki evropski državi odloča narod o vsem; o velikih državnih problemih ima ljudstvo zadnjo besedo potom referendumu. Nova država je enotna: saj prejšnji federativni značaj je temeljil na dinastičnih ozirih. Monarhom je bilo do samouprave. S prestoli pa se je porušil tudi federalizem. Ustava je do skrajnosti izrabila staro germansko geslo: *Reichrecht bricht Landesrecht*, in je zlasti uvedla celo vrsto neposrednih davkov. Kaka bo pa bodočnost? Francoska prekucija ni zadobila na mah svoje končne oblike. Jamstva niso v besedilu konstitucije, ampak v ljudskem duhu. Ta duh pa je globoko razburkan. — Poraz je dosegel v Nemčiji svoj uspeh, razdelitev. Vsaka misel pravne skupnosti je zatrla med Nemci, ki menjavajo svoje spomine kot izstrelke in svoja mnenja kot udarce. Vse objavlja svoje

spomine. Med poslednjimi so princ Maks Badenski, admiral Tirpitz in general Ludendorff. Hvalivci in grajenci pa ob njih trgajo in mrcvariijo nemško zgodovino v svrhu svoje polemike. Erzberger je vedno v sredi bitke. Kratkotrak, a vselej na visokem sedežu; zaripel, debelih ustnic, trebušast, brlijav, toda bistroumen; slavohepen in podjeten, brez tenkovestnosti; tako se kaže v svojem mlahavem okolišču kot najkrepkeja osebnost. Erzberger je odločen igrati vselej svojo vlogo. Začel je z ostrim napadom na kolonialno upravo. Bil je pristaš Bethmann-Hollwega. Bil mož priklonitve in vse-nemstva, potem mož odpovedi. Mož nemške propagande in mirovnega predloga, papežev in Czerninov pristaš. Kasneje defaitist in premirjaš. Mož versajleskega miru. V najhujših položajih se je znal zasukati. Kot finančni minister hoče danes pozvati Helffericha pred sodišče. Helfferich pa je bolj pristojen v denarstvenih zadevah, pozna vse nasprotjke evolucije in se ne da pobiti. Njiju krik napolnjuje danes prostanstvo. — Sicer pa se preklajajo v vseh družbenih slojih. Misel na polom in pogrom zastruplja razmerje vseh posameznikov med seboj; vojna je ustvarila globoke prepade med ljudmi. Spartakovska nevarnost poenklava, komunistem izgublja tal spricho ojačene vladne oblike. Nemirji v Zgornji Šleziji ne dokazujejo ničesar, ker se pojavljajo v narodno spornem ozemlju ter utegnajo biti le priprava za plebiscit. Toda s spartacizmom je tajno spojen pangermanizem, ki dviga glavo. Hindenburg je bil pravkar imenovan doktor honoris causa hkrati po vseh nemških tehničnih šolah. Ta istočasnost in enodušnost ovajata organizacijo. Konservativci rabijo preprosto, učinkovito geslo: »Nemčija se ni pravno sezula zbog poraza, temveč poraz je prišel vsled moralne zrušitve v zaledju.« Po tem takem ne izvira propast Germanije od vojnih pristašev in voditeljev, ampak od socialistov, radikalcev, prekucuhov, ki niso marali dovolj krepko vojne. Konservativci imajo za vodnika Ludendorffa, ki po razumu daleko nadkriljuje svoje protivnike, ter postajajo zopet sila, s katero bo treba računati. To je konec revolucije. PP.

Neodrešena domovina.

Uvoz in izvoz preko demark. črte. LDU. Trst, 30. avgusta. Novi tržaški guverner Ciuffelli je izdal naredbo, s katero se dovoljuje čez demarkacijsko črto uvoz in izvoz vseh vrst blaga, razen onega, ki je v Italiji prepovedano.

Potovanja predpisi v zasedenem ozemlju. LDU. Trst, 27. avgusta. Listi pišejo: Glasom naredbe vrhovnega poveljništva z dne 31. julija l. t., ki jo je priobčil uradni »Osservatore Triestino« v svoji 178. številki z dne 18. t. m. za prekoračenje demarkacijske črte ni več potrebna posebna prehodnica (salvacondotto), marveč zadostuje potni list za inozemstvo, ki ga izdajajo pristojne oblasti v smislu namestništvne naredbe z dne 23. julija 1916, št. 895. — V Juljski Benečiji izven občine navedega bivališča je potrebna kaka listina o istovetnosti, kakor potni list za inozemstvo ali tuzemstvo, propustnica (salvacondotto) ali pa posebno dovoljenje po veljnihštev. kraljevih karabinjerjev, ki jim načeljuje častniki. — Potne liste za tuzemstvo izdajajo župan, vidirati jih pa morajo civilni komisarji.

Tržaški izgredi pred sodiščem. LDU. Trst, 27. avg. V kaz. obravnavi proti izrednikom z dne 3. in 4. t. m. sta bila nadalje obtožena Nikolaj Ercegovac in Mirko Lorenčič, da sta krčila v Ercegovčevi gostilni v ulici Udine, ko so šli mimo karabinjerji, naslednje besede: »Siroveži italijanski, izpremeniti moramo vladu; boste šli v petnaestih dneh odtod«. Sodišče je obsodilo Ercegovca na 3 mesece zapora, a Lorenčiča na 2 meseca.

»Dante Alighieri«. LDU. Trst, 30. avgusta. Kakor se poroča iz Rima, bo društvo »Dante Alighieri« imelo letos svoj veliki tabor v Trstu in sicer od 28. septembra do 1. oktobra t. l. Tabor se bo nato nadaljeval in sklenil v Tridentu.

Reško vprašanje. LDU. Lyon, 30. avgusta. (Dun. kor. ur. — Brezčično.) Razni listi so prinesli vest, da stoji reško vprašnje tik pred odločitvijo, češ ker sta se Francija in Italija sporazumeli in ker se more z gotovostjo računati s privoljenjem Zedinjenih držav in Velike Britanije. Glasom »Tempsa« se pa dosedaj ve samo toliko, da so se na željo Tittonija začela zopet pogajanja o tem predmetu. Razpravlja se o raznih predlogih, toda dosedaj se še ni sklenilo nič posebnega. Pri prihodnji seji italijanske poslanske zbornice dne 3. septembra Tittoni najbrže še ne bo mogel podati nikake izjave o Reki.

LDU. Reka, 30. avgusta. Tukajšnji Italijani hodijo po hišah in vabijo otroke z obleko, obutvijo, hrano in knjigami, starše pa skušajo z grožnjami pripraviti do tega, da bi njih otroci posekali italijanske šole. Kljub vsemu temu pa Italijani nimajo uspeha s svojimi yabili, ker naše

ljudstvo vpisuje svoje otroke v lastne šole.

LDU. Milan, 30. avgusta. (Brezlično.) Z Reke poročajo: Italijanske čete, ki so odpotovala z Reke, bodo nadomestili oddelki, katerih skupna jakost ne bo niti večja niti manjša, kakor angleški in francoski kontingenti skupaj.

LDU. Trst, 31. avgusta. »Corriere della Sera« poroča iz Pariza: Angleško in ameriško časopisje namiguje na nov načrt za rešitev reškega vprašanja, ki ga daje Wilson proučuje. Koristno bo, če se naglašja, da ni bil doslej predložen sploh nikakršen nov načrt, vsaj ne od italijanske strani, in da je skoraj izključeno, da bi se Wilson, ki je tako zaposlen s senatovo razpravo o odobritvi mirovne pogodbe, da bi on sedaj proučeval jadransko vprašanje. Dobro informirani angleški krogi trde celo, da je zelo težavno obrniti predsedniškovo pozornost na evropska vprašanja in dobiti morebitna navodila za njihovo rešitev. — Zapaža se pač izrazitejša tendenca s strani zavezniškov, ki gre za tem, da uredi reško vprašanje, ker bi tako pospešena rešitev imela prednost, da se izvrši istočasno z zaključki preiskovalne komisije o reških dogodkih. — Mogoče bo to vprašanje predmet Tiltonovega dogovora s Lloydom Georgeom v vili Claire Fontaine blizu Deauville, kamor odide angleški minister na počitnice; toda jasno je, da je izključena vsaka končnodeljavna odločitev brez ameriškega predsednika, ki je sedaj odsoten.

LDU. Trst, 30. avgusta. Tukajšnja »La Nazione« objavlja: Pariška izdaja »New York Herald« priobčuje danes zjutraj nekaj podrobnosti o načrtu rešitve reškega vprašanja, ki ga daje sedaj Wilson proučuje. Reka bi torej pripadla Italiji in tudi luka bi bila italijanska, toda dana bi bila v najem Zvezi narodov za dobo devetindeset let, in sicer v interesu vseh držav, ki luko uporabljajo. Ves promet iz ozadja bi se vršil, kakor v minulosti v takozvani prosti in lesni luki Barros. Z odstopom s strani Italije teh dveh okrajav z njuno luko in z železniškimi olajšavami bi bila ta dva okraja ločena od mesta in bi postala popolnoma neodvisna. Ta ločitev bi ne bila težavna; obstojala je že pod bivšo madžarsko upravo. — Preostali del luke bi ostal Italiji kot državna luka in bi služil neposrednim interesom mesta, za njegovo lokalno trgovino in za osebni promet. Pomol »Maria Teresia« z občinskimi kopališči, z navtičnimi klubi ter skladiščem premoga bi ostal Italiji za obkroževanje mesta in lokalnih podjetij s premogom. Quai Zichy bi služil prometu za morskimi progi v Benetke in Jakin. Zveza narodov bi razen tega prevzela upravo nad dvema deloma železniških prog, ki vozite v Zagreb in St. Peter. — Z druge strani priobčuje »Chicago Tribune« vest, katero ima baje od nekega italijanskega delegata na mirovni konferenci po kateri ne pride do rešitve reškega in jadranskega vprašanja, preden ne odloči ameriški senat, če bodo Zedinjene države aktivno sodelovale pri Zvezi narodov in če sprejmejo mandat nad Turčijo.

Slovanski svet.

Tešinsko ozemlje. LDU. Praga, 30. avgusta. (ČTU.) V včerajšnji seji praškega mestnega sveta je imel župan dr. Baxa govor, kjer je protestiral proti nameravani odcepitvi tešinskega ozemlja od Čehoslovaške republike. Mestni svet je sklenil v imenu mesta Prage poslati protest o tej stvari ne samo zastopniku čehoslovaške republike v Parizu, ampak tudi svetu deseterice, da še v zadnjem trenutku opomni entento na njene obveznosti napram čehoslovaškemu narodu.

LDU. Moravska Ostrova, 30. avgusta. »Glos Naroda« poroča iz Varšave, da se bo izdalo uradno poročilo o rešitvi tešinskega vprašanja že prihodnje dni. Poljska bo dobila mesto Tešinj z okrajem vred in razen tega še okraj Bielice. V okraju Freistadt bo odločilo ljudsko glasovanje.

Tešinsko ozemlje. LDU. Pariz, 20. (DKU. Brezlično.) Govori se, da se je vprašanje tešinskega premoženja ozemlja rešilo v splošnem ugodno za Poljsko. Izvoz premoga na Čehoslovaško je zajamčen.

Češki časopisi. Glasom sporočila ministrstva za notranje zadeve, je uvoz čeških časopisov brez razlike dovoljen. LDU.

Proti boljševikom. LDU. Berlin, 30. avgusta. (ČTU.) Kakor javlja Agence Havas, se je začel koncentrični pohod zavezniških čet proti Petrogradu in Moskvi. Boja se udeležuje v zvezi z protirevolucijskimi četami okoli 350.000 mož.

LDU. Kodanj, 29. avgusta. (ČTU.) Stockholmska »Dagens

Nyheter« doznava iz Helsingforsa: Letalci, ki so včeraj leteli preko Kronstadta naznanjajo, da se vrše na trgu provcati boji med oboroženimi in ljudstvom. Na trgu in po sosednjih ulicah leži polno mrtvih. — Iz Viborga poročajo, da so v četrtek več ur slisali streljanje iz smeri od Kronstadta. Iz tega se sklepa, da so angleške zračne in pomorske sile stopile v akcijo.

Mirovna konferenca.

Nezadovoljnost z mirovno pogodbo z Avstrijo. LDU. Curiah, 30. avgusta. (ČTU.) »Petit Parisien« opozarja na težkote, ki so nastale vsled nezadovoljstva Romunov, Čehoslovakov in Jugoslovancev z nemško avstrijsko mirovno pogodbo. Preden bodo odpravljene te težkote, bo še nekaj časa preteklo. Z gotovostjo se sme pričakovati, da Romunija ne bo podpisala mirovne pogodbe, pa tudi Čehoslovaki in Jugoslovani bodo dali svoj podpis le s protestom in pridržki.

LDU. Berlin, 30. avgusta. (ČTU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Haaga, da je izročitve pregledane in popravljene mirovne pogodbe Avstriji pričakovati v prihodnjih dneh.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Habsburžanske spletke. LDU. Zeneva, 30. avgusta. (ČTU.) »Temps« doznava iz Londona, da so se vršila zadnje dni važna posvetovanja v Švico pobeglih članov bivše habsburške monarhije. Pri zadnjih sejah na gradu Frangin v okolici Lausanna so bili navzoči grof Berchtold, knez Windischgrätz, knez Zdenko Lobkowitz, baron Chlumecy in konzul Steiner. Namen teh monarhističnih razgovorov je za sedaj, ustvaritev podonavske zveze.

Italija.

Italijanski parlament. LDU. Rim, 30. avgusta. Italijanski parlament bo okrog 3. septembra razpuščen. Nove volitve bodo razpisane tekom novembra. Vse stranke že sedaj razvijajo prav živahno agitacijo za bodoči volilni boj. Italijanska ljudska stranka ima že sestavljeno listo svojih kandidatov. Socialistična stranka je sklenila, da zahteva od vsakega zastopnika pismeno izjavo, s katero se obvezuje, da odloži mandat. Te izjave bodo brez navedbe dneva in si jih bo stranka ohranila za primer, ako se poslanec ne bi držal strankinega programa.

Sokolstvo.

Sokolska župa Ljubljana. I. Sesta redna seja župnega predsedstva se vrši v sredo, dne 3. septembra ob 20. uri zvečer v »Narodnem domu«.

Sokol v Spodnji Šiški vabi svoje člane in članice, da se zanesljivo udeležijo izrednega občnega zbora, ki se vrši v sredo, dne 3. septembra ob 8. zvečer v sokolski telovadnici z dnevnim redom: volitve.

Pripravljajni odbor za žensko sokolsko organizacijo, ima v četrtek 4. sept. točno ob 6. uri svojo sejo v pisarni SSZ. v Narodnem domu. I. nadst.

Velika sokolska slavnost v Ptuj — 50letnica Narodne čitalnice. Za zlet Mariborske župe dne 7. septembra t. l. v Ptuj in za proslavo 50letnice čitalnice se vrše obsežne priprave. Zanimanje za slavnost je vsepovsod veliko, spored zelo raznovrsten. Veljasten mora biti obhod po mestu. Posebno pozornost bodo vsekakor vzbudili sokoli na konjih in kmetski jahači iz okraja. Naši vrli fantje nastopijo na čilih konjih v narodnih nošah. Vsem jezdecem naznanjamo že danes, da se imajo zbrati na sejmščini v Ptuj dne 7. septembra t. l. ob pol 11. uri dopoldne. Tam se priključijo obhodu. — Iz Ljubljane prihaja vlak dopoldne ob 9. uri 53 minut, iz sosednje Hrvaške pride vlak zjutraj ob pol 8. uri in se vrača zvečer ob 11. uri. Za Maribor - Ptuj, se doseže najbrže posebni vlak, ki bo prišel v Ptuj okoli 8 ure zjutraj tako, da se pripeljejo v Ptuj ob istem času udeleženci v smeri od Čakovca kakor v smeri od Maribora; zvečer ob 9. uri 15. minut bo vozil na vsak način posebni vlak Ptuj - Pragersko, k večernemu vlaku Ljubljana - Maribor. Bratje sestre, rojaki. Vsi na svidenje dne 7. septembra v Ptuj.

Sokol in Narodna čitalnica v Ptuj vabita vse naše rojake k proslavi dne 7. septembra 1919. Mariborska sokolska župa napravi k nam izlet. Uverjeni smo, da bodo prišli Mariborčani polnoštevilno. Mi spadamo k Vam, Vi spadate k nam. Naš »Sokol« ima tam svojo župo, dramatično društvo svoje središče, krajevna naša organizacija JDS ima pri Vas svojo okrožno organizacijo, isto naravno je torej, da pridete Mariborčani z sokolsko župo prav vsi, ki čutite narodno. Ormožani, Središčani in Lenarčani ste naši sosedje. Posetili smo mi Vas v Ormožu in pri Barbari na sokolskih prireditvah, sedaj nam obisk vrnete, na vozovih, konjih, avtomobilih, vlakih. Prekmurci Vas sprejmejo vsi skupaj z odprtimi rokami kot novoodrejene mučenike. Celje, Ljubljana prihitita gotovo že na predvečer slavnosti radi ugodnejših zvez. Ptujski okraj je ves v lepkih. Fantje pridite na konjih, moške in ženske peš in na okinanih vozovih. Pozdravljeni tisoči od vseh strani!

Sokol v Sošanju obhajal bode svojo desetletnico dne 7. septembra v Sošanju. Celjska župa ima ta dan tja svoj župni zlet. Iz Celja in Dravograda vozi ta v dopoldanskih urah dva posebna vlaka, ki se zvečer vračata. Vsa društva celega celjskega okrožja so priglasila svojo udeležbo. Miselnjčani! »Poslušajte se priklje in pridite k nam!« Ta dan naj bode naš narodni praznik in zavedajmo se važnosti vernih postojanj. Čas odhoda vlakov obljavi pozneje.

Dne 7. septembra t. l. priredi (nepreklicno) Belokranjski »Sokol« zlet v Semiču, spojen z javno telovadbo. Spored: Ob pol 1. uri popoldne sprejem gostov oziroma bratskih društev na postaji Semič, do 1. ure obhod, pozdrav. Ob pol 2. uri skupni obed. Ob 3. uri javna telovadba in ljudska veselica na prostem. Pri sprejemu in pri veselici svira mestna godba iz Metlike. Preskrbljeno je da bodo udeleženci točno in ceno postreženi. Društva pa, ki reflektirajo na skupni obed, prosimo, da nam do 3. septembra javijo število oseb in obenem nakažejo denar na tajništvo. Obed bode stal 6 K za osebo. Pripomnimo, da se odbor trudi izposlovati za udeležence imenovanega zleta polovično vožnjo po železnici, v slučaju da se to doseže se pravočasno društva obvesti da se izdajo v to potrebne legitimacije. Torej 7. septembra vsi v Semiču. Zdravo! Tajništvo.

Okrožni zlet posavskih sokolskih društev »Celjske župe« v Radečah pri Zid. mostu. Dan 17. avgusta je bil za ljubki trg Radeče najlepši narodni praznik. Vršil se je sokolski zlet, ki je nad vse častno uspel. Došli so bratje Srbi in Hrvatje iz Zagreba v lepem številu, čeprav so imeli doma isti dan župni zlet. Dolnji-Gornji Posavci in Savinčani. Po prisrčnem sprejemu se je vršila javna telovadba. Nastopi so vrlo dobro izpadli. Srbi in Hrvatji so izvajali dovršeno praške proste vaje. Srbinje so s svojimi naravnost občudovanja vrednimi vajami že obilo priznali. Sokolji iz Radeč in Trbovlja pa so pokazali, da hočejo postati vrli sokoli. Dobro je uspela tudi orodna telovadba, predvsem se je odlikovala vzorna vrsta Celjske župe. Po telovadbi se je vršila ljudska veselica. Ob zvokih srbske fanfare se je tudi plesalo »kolo«, kateri narodni ples je vsem domačinom ugajal. Prijena dolžnost nam je, da se zahvalimo bratski Krajiški in Fonovi ž. iz Zagreba, Celjski ž. Gornje in Dolnje Posavce in Savinčanom, kateri so se v tako lepem številu odzvali. Hvala tudi vsem bratom in sestram, posebno onim v Sotorji, kateri so veliko pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela. — Zdravo!

Sokol Polje je priredil v nedeljo 24. avg. na okusno okrašenem vrtu brata Kuharja na Vevčah svojo prvo veselico, katera je uspela nad vse pričakovanje in donela jako lepo vsoto čistega dobička. Udeležba je bila od strani domačega občinstva izvanredno velika na atero je napravila lepo dovršena telovadba naraščaja pod vodstvom načelnika brata Trošta zelo dober utis. Pevski odsek, moški in ženski pa je pri izvajanju pevskega točka žel mnogo hvale. Prireditelj so posetile tudi deputacije bratskih društev Sokola L. Štepanja vas, Moste in Smartno pri Litji.

Poročilo o javni telovadbi ljubljanskega Sokola priobčimo radi pomnikanja prostora v prihodnjih dneh. Javna telovadba Sokola v Mostah se je vršila v nedeljo dne 31. avgusta na prostoru pred Leoniščem. Klub temu, da e priredil tudi ljubljanski Sokol svojo javno telovadbo privrelo je nad 2000 zavednega občinstva na to javno telovadbo, kar naj služi močanskemu Sokolu v podkrepitve in vspehudo, ker se je s tem pokazalo, da ve občinstvo ceniti tudi delo v manjših društvih. Telovadba je vseskož uspela. Nastopile so kot prve gojenke, 31 po številu, ki so izvajale 4 proste vaje pod vodstvom brata Elznerja. Sledile so proste vaje šolskega naraščaja, katerega je nastopilo 41 s 4 prostimi vajami pod vodstvom brata Edv. Heuffelna. 24 dečkov obrtnega naraščaja je izvajalo 4 skupine pod vodstvom podnačelnika brata Vrhovca. 4 proste vaje je izvajalo 27 članov pod vodstvom brata Viranta in konečno je nastopilo 15 članic s 4 prostimi vajami pod vodstvom brata Jarca. Sledila je orodna telovadba članstva in sicer so nastopile 4 vrste na drugo, bradlji, konju in s skokom na višino. Konečno so nastopile gojenke in šolski naraščaj s skupnimi prostimi vajami. Izborna uspešno telovadbo, izmed katere so najbolj ugajale skup-

ne proste vaje gojenk in šolskega naraščaja, kakor tudi ljubko in precizno izvajanje vaj gojenk in šolskega naraščaja in tudi članic in članov, je zaključila lepa skupina, pri kateri je sodelovalo okrog 140 oseb. Če se vpošteva dejstvo, da je bil na telovadnem prostoru teren zelo slab in ne popolnoma suh, to le še poviša uspeh javnega nastopa. Načelnik br. Virant je imel na zbrano občinstvo in v goste prihitela sokolska društva kratek nagovor, na kar je bil telovadni spored izčrpan. Po javni telovadbi se je razvila animirana in neprisljuna zabava, pri kateri je sodelovala domačka godba. Mlademu, agilnemu okoliškemu društvu čestitamo na njegovem uspehu in želimo, da si steče tudi v bodoče še več sličnih. — Zdravo!

Sokolski zlet v Znojmu. LDU. Lyon, 30. avgusta. (Brezlično.) Iz Prage poročajo: General Pelle, ki je prisostvoval sokolskemu zletu v Znojmu, je imel pri tej priliki govor, v katerem se je zahvalil Sokolom za brzo in izdatno pomoč v zadnjih bojih na Slovaškem. Dalje se je kot Francoz zahvalil Sokolom zato, da so po njihovi zaslugi Francozi spoznali češki narod. General je končal svoj govor, nazdravljajoč Sokolom v imenu Francije.

Dnevne vesti.

Vojni minister general Hadžić v Ljubljani. Včeraj ob 13. uri 45 minut je dospel v Ljubljano na pregledovanje čet naš vojni minister general Hadžić v spremstvu večjega števila višjih častnikov. Na kolodvoru je ministra čakala častna stotinja z godbo in častniškim zborom, generala Smiljančič in Majster in polkovnik Vukasovič. Deželno vladno je zastopal dr. Žerjav z zastopniki posameznih oddelkov, mestno občino ljubljansko pa podžupan dr. Triller. Po pozdravih, med katerimi je vojni minister posebnim prisrčnim pozdravil generala Majstra, se je odpravil minister na inspekcijo vojaštva. Popoldne se je general Hadžić s spremstvom udeležil telovadbe ljubljanskega Sokola, kjer je občinstvo priredilo vojnemu ministru navdušene ovacije. Ljubljanski Sokol in vsi sodelujoči telovadci in telovadke ter naraščaji so po končani telovadbi defilirali pred ministrom, ki se je izrazil zelo laskavo o nastopu Sokola. Minister ostane v Ljubljani dva do tri dni. Kakor izvemo, je njegov poset v Ljubljani tudi v zvezi z vprašanjem našega vseučilišča. Gre namreč za to, da se pripravijo prostori za vseučilišče v domobranski vojašnici. Kolikor nam je znano, se bo to vprašanje ugodno rešilo.

Vseučilišče v Ljubljani. Nova vlada je začela energične korake, da se pospeši otvoritev vseučilišča v Ljubljani. Vseučilišni zakon je od regenta podpisan in objavljen. V soboto pa se je izvršilo imenovanje prvih profesorjev, ki imajo nalog, nemudoma sestaviti predloge glede nadaljnjih imenovanj in ki prevzamejo avtonomno gospodarstvo vseučilišča. Vsled opetovanih intervencij ministra dr. Kramerja je končno dospel v odločilni štadij tudi vprašanje prostorov za naše vseučilišče. Minister za vojsko in mornarico gosp. Stevan Hadžić se je včeraj, prišedši v Ljubljano, v razgovoru s podpredsednikom deželne vlade dr. Žerjavom izjavil, da je o naših željah po svojem tovarišu dr. Kramerju povsem poučen in da upa, da jih bo mogel končno rešiti že ob priliki svojega bivanja v Ljubljani.

Zemljišča dobrovoljcem. Izšla je naredba vojnega ministrstva, glasom katere se imajo zbrati podatki dobrovoljcev srbske vojske, katerim se imajo podeliti obljubljena zemljišča. Z ozirom na to, da je mnogo dobrovoljcev že odpuščenih iz vojske, naj vpošljejo vsi oni, kateri niso vposlali še potrebnih podatkov že za časa službovanja v vojski, osebne seznane Brabnemu odseku Dravske divizijske oblasti s sledečimi podatki: čin in stan, ime in priimek, odkod je (kraj, okraj), poslednja komanda v stanju katere se je vodil, rojstno leto, služba v kadru, koliko in kje, je - li pismen, s čim se je pečal v civilu, je - li borec ali ne-borec in spremembe v teku službovanja.

Vzlic večkrat razglašeni navodilom o opremljenem pismu, ki so namenjena v inozemstvo, se dogajalo posebno v zadnjem času, ko se je razširil pismski promet z inozemstvom, pogostoma slučaj, da odpošilja občinstvo pisma v inozemstvo zaprta in ne da bi bil naveden pošiljatelj, zaradi česar jih cenzurni uradi ne odpravljajo, ampak dosledno vračajo. Da se izognemo nepotrebnim pritožbam občinstva in da ne povečamo cenzurnim in sprejemnim poštanim uradom že itak obilnega dela, opozarjamo občinstvo ponovno, naj ne zapira v inozemstvo namenjenih pism in naj vsikdar označi na nahrbitni strani pismskega ovoja natančno pošiljatelja.

Praktična naredba. Poroča se nam: Od 1. septembra t. l. dalje bodo imeli v Ljubljani izhajajoči in po pošti razposlani časopisi dnevnik v tuzemskem prometu na pasjcah označbo »pavšalni franko«, a nikakih časopisnih znamk. Tako označeni časopisi se bodo neovirano izročali naslovnikom; ker bodo

upravnistva poštino v gotovini plačevala.

Hitra pošta. Dne 26. avgusta ob 14. uri je bila oddana nujna brzojavka na glavni pošti v Ljubljani za Konjice, katera je srečno dne 28. avgusta 1919 ob 11. uri bila dostavljena naslovljenču. Brzojavka je torej rabila samo 45 ur, da je prišla v Ljubljano v Konjice. Zakaj sprejema pošta nujne brzojave ako jih točno ne dostavlja.

Kolkovanje vlog. Občinstvo se opozarja, da vse vloge na pošto ravnateljstvo, ki se morajo kolkovati, tudi pravilno kolkuje. Posledice omalovaževanja te dolžnosti si naj vlagalec sam pripiše, ker se bodo vsi pogreški v kolkovanju, če se bodo take vloge sploh stvarno obravnavale, naznanjali finančni oblasti.

Pozor pri menjavi italijanskih lir! Doznavo se je, da so se v Trstu fabricirali ponarejeni bankovci po 5 ital. lir, ki so bili utihotapljeni tudi v Jugoslavijo. Tukajšnjim pol. agentom se je posrečilo nekatere prekupevalce takih lir izslediti in aretovati, pri katerih se je našlo še veliko število fabriciranih bankovcev. Ker ni izključeno, da so bili tudi v Ljubljani in okolici poprodani, se pozivljajo dotične stranke, da se vnijih interesu zglastijo pri policijski ekspozituri Glavnih kolodvorov in prinesejo kupljene lire v vpogled.

Ameriški rojaki za našo deco. Karolinska »Slovenska katoliška jednota v Zedinjenih državah« je poslala deželni vladi za Slovenijo dopis od 31. julija 1919, kateremu je priložen ček za 10.000 kron v pomoč bedni in hirajoči slovenski deci.

Seljiten stroški upokojenih gazistov bivše avstro-ogrske vojske Likvidacijsko ministrstvo za domobranstvo na Dunaju je sporočilo za naredbo Odd. X., št. 4931 z dne 5. julija 1919, da lahko računaju voj. gazisti bivšega domobranstva, ki so bili upokojeni povodom prevrata, seljitvene stroške po določbah § 67 službene knjige K-4, del. III, poglavje, na račun skupne likvidacijske mase.

Ravnateljstvo državnih železnic bo, kakor čujemo, zapustilo prostore dekljskega liceja v Ljubljani ter se bo poslopje vrnilo prvotnemu svojemu namenu. S tem bo dana tudi možnost, zopet otvoriti internat Mladice.

Evakuirani župni železnice se vabijo na važen sestanek, ki se vrši v četrtek, dne 4. septembra ob 19. uri v gostilni pri Mikuzu, Kolodvorska ulica št. 3. V interesu vseh je, da se tega sestanka plnoštevilno udeležijo. Proga naj pošlje vsaj delegate s pooblastili.

Dijaški transport v Prago pojde tekom tega tedna, najkasneje dne 5. septembra. Kdor se hoče udeležiti transporta, naj se takoj javi na naslov gđc. Milena Pirčeva, Ljubljana, Cigaletova ulica 1, izvenšt. onih, ki so že javili tov. G. Zupantiču. Javiti morajo: ime, kaj študirajo in kam se peljejo. Kdor hoče vzeti življaj seboj (največ 20 kr vsega skupaj), naj tudi javi, da se mu preskrbi izvoznička. Ker bo treba vožnjo plačati, naj slabo situirani prilože srošeno in ubožni list za polovični vozni listek. Za potne liste bo skrbnjeno. — Dr. R. Ve.

Visokošolci, ki hočejo študirati trgovsko visoko šolo in ki so že vložili prošnje, naj se udeležijo sestanka, ki bo 2. t. m. pri Mraku ob 7. zvečer. V poštven prišlo je onih, ki se hočejo posvetiti po končanih študijah državni službi. (Učiteljem na trgovskih šolah ali pa službam v območju trgovskega referata. — Ana Schiffererjeva.

Jugoslovanska menza akad. v Pragi prosi prostovoljnih prispevkov za izboljšanje njenega slabega materialnega stanja. Obstojanje menze je omogočilo veliki večini dijakov študij izoven domovine s tem, da je dajala čez 700 dijakom hrano po zelo nizki ceni in 200 dijakom celo brezplačno. Ker bi ji v prihodnjem letu lastna sredstva ne zadostovala, vršiti svoje dolžnosti, je primorana tem potom apelirati na vse domoljubne sloye, da to akcijo kar najizdatneje podpro. Darovi naj se pošiljajo na »Prvo hrvaško štedionico« v Zagrebu na konto jugoslov. menze akademične v Pragi.

Na živnozdravniški visoki šoli v Lvovu se bo sprejelo 40 visokošolcev iz jugoslovanskih krajev. Reflektanti naj se obrnejo na poljski konzulat v Zagrebu.

Visokošolcem! Dne 30. avgusta t. l. je bila pri narodni vladi (g. dr. Žerjav in dr. Druškovič) deputacija (gđc. Schifferer, g. Klinar in g. Resman) v imenu slovenskih akademikov, ki hočejo študirati v Švici in je predložila naslednjo resolucijo naslovljeno na kr. ministrstvo notranjih zadev v Beogradu. 1.) Od pokrajinske vlade za Slovenijo smo izvedeli, da so od švicarske vlade jugoslovanskim dijakom dovoljena mesta v Zürichu, Skt. Gallenu in Bernu že zasledena in da se more študirati le še v francoskem delu Švice. Ker podpisani ne znajo dovolj francoskega, prosijo kr. ministrstvo notranjih del, da izposluje od švicarskega konzulata še za podpisane dovoljenje za bivanje v dotičnih univerzitetnih mestih nemške Švice, katera so dotičniki navedli v svojih prošnjah. 2.) Ker prično predavanja v istih mestih začetkom oktobra in se prošnje za sprejem v dotične šole morajo vložiti 51 dni pred začetkom šolskega leta prosimo sl. kr. ministrstvo notranjih zadev, da to stvar reši z čim večjo hitrostjo.

tako da bomo pravočasno obveščeni. 3.) V ta namen prilagamo takoj vsi pranje in potrebne priloge. 4.) Vložitelji prošnje reflektirajo na zadostno državno podporo, ki jim bo omogočila bivanje in študiranje v Švici. Ker manjka enakih šol v kraljevini, so primorani študirati v inozemstvu. 5.) Podpisani upajo v tej stvari na podporo in razumevanje od strani kr. ministrstva za notranje zadeve posebno za to, ker kolikor nam je znano, iz Slovenije še niko ni dobil takega dovoljenja, čeprav nas je prosilo zadostno takoj v začetku. (Sledi 42 podpisov, večinoma eksportnih akademikov). Pri vladi je našla deputacija razumevanje in zanimanje za našo stvar. Gospodje so obljubili, da bodo prošnje podpirali in priporočali. G. Vladimir Škerl ponesi v prihodnjih dneh osebno prošnje, resolucijo in priporočila na pisma kr. ministrstvu za notranje zadeve v Beograd. Ker gre v interesu nas vseh, mi moramo povrniti stroške. Vsled tega naj pošlje, oziroma prinese vsakdo, ki je vložil prošnjo 10 K na naslov F. Schiffer, Ljubljana, Kongresni trg 6. Ljubljanci do torka opoldne, akademiki iz provincije pa do petka, če ne se prošnje dotičnih, ki ne pošljejo pravočasno denarja ne bodo odposlane.

Učiteljski svet za Koroško. Na podlagi sklepa koroških okrajnih učiteljskih društev, se je dne 15. avgusta 1919 v Sinci vasi konstituiral iz odborikov treh društev Učiteljski svet za Koroško, avtonomen stanovski organ koroškega ljudskošolskega in meščanskošolskega učiteljstva. Za začasnega načelnika je bil izvoljen tovariš Peter Močnik v Piberku. Izvršujoče sklepe teh društev, prevzame »Učiteljski svet« zastopstvo vseh onih stanovskih interesov, ki se tičejo posebej koroškega učiteljstva in so vsemu temu učiteljskemu skupni.

V smislu tega poverila je sklenil Učiteljski svet pri prvi svoji seji dne 15. avgusta sledeče:

I. Učiteljski svet se smatra kot edino poklicanega, da izvršuje učiteljskemu pravno zajamčene in faktično priznane pravice soodločevanja pri vseh uspehih šolskih oblasti, v kolikor se tičejo Koroške, ako niso te pravice izrecno pridržane učiteljskemu posameznemu okraju. Posebej poudarja Učiteljski svet pravico do tega soodločevanja pri namestitvi učiteljstva, okrajnih in višjih šolskih nadzornikov.

II. Učiteljski svet je edino upravičen, nastopati v javnosti v imenu celokupnega koroškega učiteljstva in zastopati njegove interese napram vsem čimteljem javnega življenja v državi.

III. Pokrajinske in državne stanovske organizacije, ki jim pripada koroško učiteljstvo, so dolžne pri vseh zadevah, ki se posebej tičejo koroškega učiteljstva in šolstva, upoštevati sklepe Učiteljskega sveta.

IV. Ukrepov, ki se izvrše preko njega, ako posegajo v posebne interese koroškega učiteljstva, ne priznava.

V. Učiteljski svet smatra kot patrijotično dolžnost vsega koroškega učiteljstva, da isto vztraja v letošnjih počitnicah na svojih mestih ter posveti vse svoje sile narodno - propagandnemu delu.

Povratek naših vojnih vjetnikov iz Marchtrenka. LDU. Maribor, 30. avgusta. Danes popoldne se je v Spiljah oziroma v Mariboru izvršil oficijalni sprejem jugoslovanskih vjetnikov s koroške fronte, došlih iz nemškega taborišča v Marchtrenku pri Linzu. Obenem se je v Spiljah izvršila oddaja nemških vjetnikov, tudi s koroške fronte, ki so prišli iz Smedereva. Vlak s 302 nemškimi vjetnikoma je ob pol 15. dospel iz Celja, kjer so bili vjetniki nastanjeni do 21. t. m., v Maribor. Vjetniki so bili dobro rejeni, a slabo oblečeni. Ob pol 16. se je vlak odpravil iz Maribora v Spilje; tu je stal dolg vlak 45 voz z našimi vjetniki. Ves ta vlak je bil okrašen z zelenjem in zastavicami, ki so jih našli fantje že takoj pri odhodu iz Marchtrenka sami napravili na belem papirju z modro-rdečim svinčnikom. Z njimi so že istotam okrasili ves vlak kljub protestom Nemcev. Vsak voz je imel polno napisov, med drugimi: Živela Jugoslavija! Živel kralj Peter! Živel regent Aleksander! Živel general Smiljančič! Živel general Majster! Vrnitev iz vjetništva dne 28. avgusta! Vesela domovina! Živela Jugoslavija! Konjiški fantje. Ljubljanski fantje. Brežiški fantje. itd. itd. — Izročitev nemških vjetnikov se je izvršila popolnoma oficijalno v pričo tamonjšnega vojaškega poveljnika majorja Pogledića in poveljnika transporta praporčaka Gorjanca od celjskega pešpolka v roke zastopnika danskega rdečega križa dr. Axel-Wahl-Bana. Nemški vlak se je takoj nato odpravil proti Gradcu. — Vlak z jugoslovanskimi vjetniki je odšel iz taborišča v Marchtrenku dne 28. t. m. Prišla je ponje srbska mislija, ki je dan poprej spremila že javljeni transport ostankov Mackensenove armade iz Srbije. Poveljnik transporta je bil major Branislav Milosavljevič. Ko so naši vjetniki zagledali rešitelje Srbe, sta zavladala med njimi nepopisno navdušenje in radost. Fantje pripovedujejo, da so mnogi srbski vojakii jokali, ko so videli naše vjetnike v tako strašnem položaju. Na vseh 900 vjetnikih ni bilo niti kosa perila. Iz taborišča se je odpravilo 749 mož in 8 častnikov. Počelno se jim je pridružilo v Linzu še 22

mož in 1 častnik, ki so bili tam v bolnici. Na Dunaju se jim je priključil tudi transport srbskih vjetnikov (Banačanov) ki so bili ujeti v Rusiji in ki so po petmesečnem potovanju srečno dospeli iz Rusije preko Krakova. Bilo jih je 78. Na Dunaju je sprejela transport ondodna srbska mislija z generalom Marinkovičem na čelu. Dumajčani so z začudenjem gledali z zastavicami okrašen vlak, vendar pa so ostali mirni. Pač pa so protestirali Nemci v Gradcu in zlasti v Lipnici, kjer so skušali zadržati ves transport. Šele potem, ko so jim naši fantje pojasnili, da je vlak s katerimi so bili odpravljani nemški vjetniki iz Srbije v domovino, sedaj na povratku v Jugoslavijo, so dovolili nadaljevati vožnjo. Okoli 15. ure 30 minut je dospel vlak v Spilje. Došlece je pozdravil vojaški poveljnik major Pogledić. Med pogoščanjem so pripovedovali povratniki o prestalem trpljenju v vjetništvu. Marchtrenk je taborišče za 70.000 ljudi. Naši vjetniki so morali ležati na golih tleh. Dobivali so po 7 g moke in po 400 g kruha na dan in moža, vsak drugi dan pa 120 kg mesa na 800 mož, od avgusta naprej pa le polovico tega, tako da so živeli skoro edino le ob juhi in moki. Šele zadnje dni so dobivali tudi nekoliko krompirja. Iz taborišča so jih odpustili s 1/4 kg črne kruha na moža. Denarja niso dobivali ves čas. V taborišču so jih pretepali in pri vsakem poizkusu pobega so streljali na vse taborišče ter je bilo o takih prilikah več ranjenih. Kljub temu se je čez 200 možen in raznim častnikom posrečilo pobegniti na Čehoslovaško. Vjetiki so bili večinoma od 29. aprila do 2. majnika t. l. pri Velikovicu, Labudu in Področici. Nemci so ravnali grozovito z ljudmi, potolčki mnogo vjetnikov in pri raznih oddelkih ustrelili vsakega drugega moža. Vjetniki, zlasti častniki, imajo dnevniške z natančnimi podatki, ki bodo še marsikaj nejasnega s koroške fronte razodeli. Med vjetniki je tudi precej Mariborčanov, ki prej nikakor niso bili posebno vneti za Jugoslavijo, ki pa sedaj pripovedujejo, kako kruto so z njimi ravnali Nemci. Ob 18. se je vlak odpravil proti Mariboru. Naše prebivalstvo ga je na vsem potu živahno pozdravljalo. V Maribor je dospel vlak ob 19., kjer so ga pričakovale vojaške oblasti z vojaško godbo in mnogobrojno občinstvo. Došlece je pozdravil poveljnik mesta podpolkovnik Zwirn, nakar so bili tudi tukaj pogoščeni. Pripadniki mariborskega polka so tukaj izstopili. Ob 22. uri se je vlak pričel pomikati proti Celju in Ljubljani. Povratniki pripadajo 45., 46. in 37. (Ljubljanskemu) pehotnemu polku.

V Ljubljano je dospel vlak včeraj zjutraj ob 7. uri 50 minut. Kljub neprestanemu poževdovanju ni bilo mogoče niti približno izvedeti ure prihoda vlaka, zato je izostal na našem kolodvoru vsak oficijel. sprejem s strani oblasti, pa tudi ženski odbor ni mogel stopiti v akcijo, kakor je to storilo žensko društvo v Mariboru pod vodstvom soproge in tašče odvetnika dr. Lipolda. Na kolodvoru pa je pozdravil vrnivše se vojaše major Krušič ter so vojakii odkorakali od tam k zajutruku in k svojim nadomestnim oddelkom kjer so bili po kratkih formalnostih odpuščeni ali pa poslani na dvamestni dopust.

Napačno postopanje. V zadnjem času so začeli nekateri naši župani kaj čudno uradovati. Vedno pogosteje prihajajo na mestni magistrat različni ljudje, ženske z otroci in moški z Dolenjskega in Gorenjskega, z občinskimi ubožnimi listinami in priporočili ter zahtevajo obleke ali denarja. Toda bolj, ko se jim zabičava, da magistrat nima z njim nič opraviti, ampak edino le njihovi župani, bolj silijo v pisarniško osobje ter tarnajo, da jim župani nočejo ničesar dajati, marveč jih samo pošilja s priporočilnimi listinami v Ljubljano. Mestna občina ljubljanska menda ne boče podpirala siromakov iz cele dežele, (saj ima še svojih preveč), ko je to vendar zakonita dolžnost vsakega županstva posebej. Tujim, potrebnim siromakom mestni magistrat izjemoma pač nakaže primerne podpore, a te le na račun njihovih domovnih občin. Menda bi županstvo ne bilo kaj posebno zadovoljno, ako bi magistrat takemu siromaku nakazal za obleko par sto kron ter poslal račun s priporočilom občini, katerega bi ta poravnati morala. Če bi se pa to od gotovih občin le želelo in na ta način na magistrat pritisnalo, se pa slednjič tudi lahko zgodi.

Naši vojni vjetniki v Tomsku, Sibirija. »Slovenski Rdeči križ« v Ljubljani je prejel iz Tomska imenik vjetnikov, ki se nahajajo v I. jugoslovanskem polku v Tomsku in onih, ki se nahajajo v taborišču v Tomsku. Pri I. jugoslovanskem polku v Tomsku se nahajajo: Bremec Ciril, 1895, Tolmin; Puš Josip, 1892, St. Vid, Litija; Ovsenek Franc, 1885, Tržič; Pušar Jakob, Kranj; Hladnik Matija, 1888, Vipava, Krizna gora; Golja Alojzij, 1894, Gorica; Niemec Josip, 1893, Gorica; Omaline Franc, 1884, Zagorje; Perjan Anton, 1888, Mosta, Radovjica; Stribar Alojzij, 1893, M. Mrazevo, Krško; Mencin Martin, 1889, Škocjan; Kravalič Anton, 1891, Sv. Peter, Sv. Gorica; Koprivnik Ivan, 1892, V. Vas, Krško; Lukašič Avgust, 1885, M. Nedelja, Ljubljana; Kozlovčev Franc, 1894, Dol.

Ljubljana; Artač Tine, 1890, Brezovica, Ljubljana; Modic Ivan, 1892, Kočevje; Mohanjan Anton, 1888, Stranja, Postojna; Dekleva Franc, 1880, Kastelnovo; Erat Josip, 1893, Marija Ziti, Beljak; Ferinc Božo, 1891, Pola; Šuligoj Ivan, 1874, Lohovec, Gorica; Košanc Vinko, 1896, Trst; Tratinč Kazimir, 1894, Ljubljana; Mjrtke Jernej, 1894, Novo mesto; Škole Josip, Tolmin; Melhorčič Karol, 1887, Postojna, Slavnja; Krajc Ivan, 1893, Lož, Logatec; Anderljč Anton, 1890, Sv. Helena pri Jelšah; Jesenko Rado, 1883, Poljane; Stofin Franc, 1892, Dubava, Krško; Sepec, 1895, Kapele, Brežice; Just Fridrih, 1887, Borovlje, Celovec; Vidrih Franc, 1886, Podruga, Postojna; Zavnjak Anton, 1891, Ljubljana; Godec Ivan, 1886, Griže; Melik Anton, 1892, Ljubljana; Abram Josip, 1894, Stanjel, Sežana; Sušter Ivan, 1883, Ljubljana; Valenčič Franc, 1889, Postojna; Poklukar Franc, 1885, Gorje, Radovljica; Zorec Franc, 1892, Štepanja vas, Ljubljana; Škoda Josip, 1886, Novo mesto; Žuželj Josip, 1895, Celje; Ramuš Lovrenc, 1880, Poljane, Kranj; Osvačič Franc, 1894, Maribor, Selo; Pekle Gaspert, 1889, Vič, Ljubljana; Saksida Fr., 1894, Renče, Gorica; Princič Josip, 1886, Gorica; Haduljin Valentin, 1881, Tolmin; Kikel Rihard, 1890, Tolmin; Koltajšek Karol, 1894, Brežice; Sancin Ivan, 1889, Plavlie, Podmle, Istra; Smid Ivan, 1893, Kranj; Ljčan Aleksander, 1872, Ilirska Bistrica; Ovnčič Josip, 1894, Novo mesto; Kmetec Alojzij, 1894, Ptuj; Mjklaučič Mjha, 1894, Osele, Štajersko; Šeško Franc, 1892, Imklošter, Celje; Voh Ivan, St. Tožovo, Breže, Koroško; Cebular Alojzij, 1898, Škoflje, Litija; Ilesič Franc, 1886, Vitumach, Ptuj; Pajuter Jakob, 1892, Sržišče, Primorje; Kirm Ivan, 1889, Zagorje, Postojna; Globoknik, 1894, Tržič, Kranjsko; Mjha Slavo, 1894, Brodnja/K., Delnice, Hrvatsko; Oblubek Ciril, 1888, Gorica; Rozman Jakob, 1896, Fužine, Radovljica; Legan Ivan, 1897, Gračec, Novo mesto; Iršič Anton, 1882, Ljubljana; Rogelj Josip, 1885, Pristava, Kamnik; Pavlin Ivan, 1878, Dobro polje, Kočevje; Grah Franc, 1894, Selo, Krško; Mikula Ivan, 1888, Sv. Jakob, Beljak; Gruden Ivan, 1890, Vitovlje, Gorica; Pečič Sebastian, Dobrič, Fabjan Ivan, 1884, Richenberg, Gorica; Hafner Josip, 1891, Škofja Loka; Majer Franc, 1886, Ljubljana; Zakej Franc, 1894, Vrhnik; Tkalič Ivan, 1891, M. Brjod, Voloska; Lindič Ivan, 1893, Krško; Cizelj Ivan, 1889, Arčice, Brežice; Pleštinčar I., 1893, Solkan; Savič Mjha, 1895, Šmarja; Ortar Andrej, 1886, Tolmin; Iršič Josip, 1896, Maribor; Dobovšek Franc, 1889, Brda, Kranjsko; Pečnik Mjha, 1894, Kinberg, Volfsberg, Koroško; Sever Ivan, 1887, Dekani, Koper; Pušenjak Ferdinand, 1889, Steinberg, Ljutomer; Borštini Jakob, 1886, Vrhnik; Sattler Martin, 1896, Celje; Curen Anton, 1894, Potok, Kočevje; Petrič Ljubo, 1893, Stojmice, Novo mesto; Kralj Ivan, 1890, Logatec; Merc Franc, 1894, Lokve, Sežana; Tavčar Matija, 1894, Celje. (Dolje prj.)

Trgovska šola v Novem mestu dovoljena. Poverjeništvu za uk in bogoclastje v Ljubljani je gremiju trgovcev za Novo mesto in novomeški politični okraj dovolilo ustanovitev mešane dvorazredne trgovske šole v Novem mestu, pričrši takol z novim šolskim letom 1919/20. Letos s 1. oktobrom se otvori ta pripravljani razred in I. letnik. V pripravljani razred se bodo sprejeli učenici in učenke brez vsake skušnje, ki so spolnili 13. leto ali je bodo spolnili saj do 31. decembra t. l. ter imajo ugodno spričevalo dovršene ljudske šole. V prvi letnik se bodo sprejeli brez vsake skušnje učenici, ki so saj z zadostnim uspehom dokončali četrti razred kake srednje šole ali popolno meščansko šolo in so stari 14 let, ali bodo isto spolnili do 31. decembra t. l. — V I. letnik se sprejmejo tudi učenici in učenke, ki še niso popolnoma absolvirali spodnje srednje ali meščanske šole, pa so že stari 14 let; toda le-ti imajo uspešno prestati sprejemni izpit. Sprejemni izpit obstoji iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodoznanja, zemljepisja in prirodoslovja. Pri izkušnji se zahteva toliko znanja iz imenovanlih predmetov, kolikor si ga pridobije učenec v pripravljalnem razredu. V II. letnik, ki se odpre šele prihodnje šolsko leto, se bodo sprejeli učenici in učenke, ki bodo izvršili vsaj z zadovoljnim uspehom I. letnik. Vpisnina v pripravljani tečaj kakor tudi v I. letnik znaša 20 K. Šolnina je mesečno 30 kron za osebo in se mora plačati vedno za mesec naprej. Z ozirom na velike stroške za vzdrževanje šole, ki jih mora kriti po večini trgovski gremij sam, šolnina gotovo ni pretirana za takšno strokovno šolo v današnjih razmerah. Na večkratna vprašanja odgovarjamo, da morajo starši ali varuhi preskrbeti stanovanje in hrano za svojega otroka. Gremij nikakor ne more prevzeti takšnih preskrbav. Ker se pričakuje, da se bo oglasilo za sprejem nadpotrebno število učencev, priporočamo, da vsi oni, ki imajo spričevala deponirana pri gremiju ali v knjigarni g. Urb. Horvata, čimprej osebno prigrisajo svoj vstop v trgovsko šolo, najkasno pa do 10. septembra t. l.

oziroma, da vzamejo spričevala zopet nazaj, če so se iz enega ali drugega vzroka premislili to šolo obiskovati. Če želj kdo kakšnih pojasnil, jih dobi pri trgovskem gremiju v Novem mestu pri načelniku g. Karolu Barboriču ali pa pri tajniku knjigarja g. Urb. Horvatu.

Imenik glavnih in nadomestnih porotnikov, ki so poklicani sodelovati pri glavnih razpravah III. porotnega zasedanja v letu 1919 ki se prične dne 22. septembra 1919. A. Glavni porotniki: Petelin Andrej, posestnik, Kamnik 50, Vrhnik; Šušnik Lovro, posestnik, Škofja Loka mesto 123; Šusteršič Fran, posestnik in gostilničar, Zapuže 13, Ljubljana; Cvajnar Andrej, posestnik, Preska 13, Ljubljana; Brecljani Ivan, posestnik, Ljubljana, Vel. čolnarska ulica 21; Čepon Anton, posestnik, Horjul 28, Vrhnik; Fajdiga Ivan, molar, Ljubljana, Vegova ulica 12; Černe Mjha, posestnik in hotelir, Milno 42, Radovljica; Tschurn Emil, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra nasip 8; Kunc Teodor, krojač, Ljubljana, Prešernova ulica 5; Škof Ivan, posestnik in gostilničar, Zaklanec 14, Vrhnik; Furlan Fran, posestnik, Verd 23, Vrhnik; Dečman Anton, tovarnar in posestnik, Ljubljana, Ambrožev trg 10; Birola Ivan, posestnik, Toplice 135, Litija; Brejo Ivan, posestnik, Novavas 3, Radovljica; Drelse Avgust, tovarnar in posestnik, Ljubljana, Lončarska steza 2; Vinko Ogorelec ml., posestnik, Škofljica 10, Ljubljana; Koschier Ivan, trgovec, Kamnik mesto; Globoknik Josip, veleposestnik, Zelenjki, Škofja Loka; Tomšič Ivan, posestnik, Vrhnik 52; Umnik Josip, posestnik, Suha, Škofja Loka; Azman Peter, posestnik in gostilničar, Bistrica 8, Kranj; Sedof Pavel, mlinar, Javornik 7, Kranjska gora; Kristan Ivan, posestnik in gostilničar, Javornik 8, Kranj; Firinger Fran, posestnik, Breg 13, Kranj; Hrbar Jernej, posestnik, Zg. Tuhinj 22, Kamnik; Gregorin Fran, posestnik, Podgora 21, Ljubljana; Aljančič Ivan, posestnik, Koverč, Tržič; Bergant Ivan, posestnik, Krašče 4, Brdo; Debelak Ivan, klobučar, Škofja Loka 52, mesto; Vidic Ivan, trgovec, Ljubno 19, Radovljica; Mohorčič Ignacij, davčni upravitelj v p., Ljubljana, Wolfova ulica 4; Sterzelba Josip, posestnik, Ljubljana, Resljeva cesta 9; Stenovec Robert, posestnik, Ljubljana, Slomškova ulica 7; Grad Franc, posestnik, Zg. Kašelj 19, Ljubljana; Danič Anton, posestnik, Veleovo 29, Kranj; B. Namestniki porotnikov: Černi Ivan, posestnik, Ljubljana, Hrvatski trg 4; Steiner Ludvik, posestnik, Ljubljana, Kladezna ulica 18; Soklič Matej, trgovec, gostilničar in posestnik, Ljubljana, Jeranova ulica 2; Cuznar Andrej, posestnik, Ljubljana, Ziberto-va ulica 227; Škof Anton, trgovec, Ljubljana, Dunajska cesta 8; Breme Fran, ključavničar in posestnik, Ljubljana, Cegnarjeva ulica 12; Orehek Fran, posestnik, Ljubljana, Nova ulica št. 247; Trinkl Alojzij, mizar in posestnik, Ljubljana, Lnhartova ulica 8; Frankovič Ivan, posestnik, Ljubljana, Cegnarjeva ulica 6.

Slovencom in Slovenkam pošilja-jo z laškega vjetništva prisrčne pozdrave: Zerovnik Alojzij, desetičnik iz Zapuži pri Ljubljani, Ludvik Marhizeti, topničar, Jesenice - Fužine; Frane Kerstein, lovec, Jesenice.

Posnemajtel! Za invalide in potrebne sivoce padlih junakov naše koroškoštajerske fronte darovali so: občina Ribnica na Bohorju 50 K, občina Šoštanj 100 K, Zadruška za gostilničarje v Ptuj 100, učitelj E. Čeh pri Sv. Duhu v Halozah 5 K, župnija Sv. Križ 50 K, občine Črešnjevci 56 K 40 vln., Ključarovi 10 K, Kristanci 35 K 52 vln., županstvo mesta Kranj 681 kron in županstvo Sv. Jošt 100 K. V imenu invalidov se toplotno zahvaljuje Brambni odsek Dravske divizijske oblasti.

Iz celjskega okraja. Ker se o celjskem okraju šol. svetu že toliko piše, sprejmite, prosim, tudi od mene nekaj vrstic o njem! — Prav je da je vlada dodala vodju okraja zastopa svetov, prav na to da je razpustila odločno narodno okr. šolski svet ter zaukazala temu začasncinu svetovu, da voli definitivni okr. šol. svet. — Celjski okr. šol. svet je ura-voval z malimi spremembami od l. 1893. V tem času je storil za šolstvo in učiteljstvo tega okraja (dasi ga je dež. šol. svet v Gradcu na vse mogoče načine oviral) toliko, da je celjski šolski okraj menda najboljši na slovenskem Štajerskem. Delovali so v njem med drugimi: dr. Dečko, kateremu v hvaležno priznanje je mestna občina imenovala lepi trg v mestu; dr. Gregorec, eden prvoborniteljev na Slovenskem; Brezovnik, izvrsten poznavatelj šolstva in učiteljstva na Štajerskem. Na njegovo inicijativo osnoval se je sedaj praktični učiteljski tečaj v Ljubljani iz katerega bo dobila Slovenija letos okoli 140 mladih navdušenih apostolov-učiteljev. Da je sedaj občina nevo-lja po okraju, kriva je vlada sama, posebno pa prejšnji naš okr. glavar dr. Lukan. V celi šestmesečni dobi svojega delovanja v Celju je sklical sejo okr. šol. sveta le enkrat in

sicer meseca decembra m. l., ako-ravno zakon veleval, da se morajo vsrčiti redne seje okr. šol. sveta vsak mesec. Do 20. febr. t. l. je bilo v okraju razpisanih več učiteljskih in važnih nadučiteljskih služb. Krajni šol. svetii so storili svojo dolžnost ter pravočasno vpslali svoje ternopredloge, a dr. Lukan, namesto tako hitro konec. Šolstvo trpi, učiteljstvo pa stiska pesti. V kratkem se začne novo šolsko leto, a rešena ni nijedna zadeva, stavljen ni nijeden ternopredlog na višji šolski svet; vse počiva in spi kakor v zakletem gradu. Ker je od sosveta voljen okr. šol. svet razpuščen in ne kaže novih zakonitih volitev za ta kratek čas, kar še bodo delovale šolske oblasti v tej zastareli sestavi, bilo bi menda najprimernejše, ako vlada takoj skliče stari šol. svet k seji, da uredi stvari in spravi od vlade zavoženi voz zopet na pravi tir.

Prevalje. Pred kratkim je kupil g. Alojzij Rozman, znani zaveden narodnjak, hišo g. Henrika Filipovskega, kjer namerava otvoriti prvo jugoslovansko gostilno v Moziški dolini. Z veseljem pozdravljamo Slovenci to podjetje, ker smo uverjeni, da bodo našli pod to gostoljubno streho varno zavetje bodoča čitalnica in druga narodna društva, ki se bodo morala začeti snovati v korist in napreek narodne zaveštii. Ker je ta hiša zelo prostorna, poskrbljeno bo seveda za prenočišča in prepričani smo, da se bo gosp. Rozman na vse moči potrudil, postreči svojim gostom z okusnimi jedili in pristno kapljico rujnega vinca, seveda po zmernih cenah. Ker so Prevalje same ob sebi že zelo velike in vrh tega še središče cele Moziške doline, sedaj pa glavno mesto koroškega dela Jugoslavije, je tako velika, moderna in vrh tega še narodna gostilna popolnoma umestna. Torej pogumno na delo!

Tragičen konec divjega lovca. Pred štirinajstimi dnevi so našli v Petkovi njivi pod Dedcem v bližini Korošice v Kamniških planinah mrtvega Josipa Krivca, p. d. Pečovskega iz Solčave. Bil je divji lovec, njegova svinčenka je podrla že marsikatero divjo kozo. Z doma je odšel pred kakimi 10 tedni in se ni več vrnil. Vsa poizvedovanja so bila brezuspešna, dokler ga niso pred kakimi 14 dnevi našli — mrtvega. Mrtvo truplo je ležalo sklonjeno k tlom. Ob strani je ležala puška, pred njim klobuk, na katerem je bila še nabita patrona. Vsi znaki so kazali na to, da je mož umrl nasilne smrti. Polzvedbom se je ugotovilo, da sta bila v kritičnem času v istem revirju še dva druga lovca in da sta le-ta z Dedca streljala na Krivca. Po eni verziji sta oddala 9 strelcev, po drugi pa tri. Iz tega dejstva se zaključuje, da je bil Krivec ustreljen. Preteklo nedeljo je bila na lju mesta sodna komisija pod vodstvom sodnega svetnika dr. Frana Goršiča iz Kamnika. Sodna komisija je ugotovila, da leži mrtvec ne na teritoriju obč. Županje njive, kakor se je prvotno domnevalo, marveč na ozemlju občine Luče. Vsled tega je tudi izostal transport mrtvega v Kamniško Bistrico, kjer je bila zanj že pripravljena krsta. Mrtvega lovca morajo prenesti v Luče na Štajersko plat. Ker je truplo že napol strohnjeno in razširja — mož je mrtvec že najmanj osem tednov — strahovit, neznosen smrad — bo ta transport nadvse težaven. Iz sanitarnih ozirov bi bilo sploh priporočati, da bi zdravstvena oblast prepovedala ta nezmisljeni transport v dolino in odredila, da se kadaver pokopale na lju mesta ali kje v bližini. Lovcem, ki imata navešti zločin, so baje že na sledu. Tudi ta dva sta baje divja lovca. Zdi se torej, da je iz neznanega vzroka prišlo do krvavega spopada med divjimi lovci samimi. Zaloigra se je doigrala v lovišču ljubljanskega knezoškofa.

Umor v Godenincih pri Središču. Prejeli smo: O umoru v Godenincih pri Središču dne 29. decembra 1918 vam pošiljam sledeče podrobne podatke: Takoj po umoru tesarja Ivana Luci v Godenincih, je orožništvo iz Središča aretiralo umora osumljeno hčer Jožefo Luci in jo oddalo okrajinemu sodišču v Ormožu, ki jo je po nekaj dnevih izpustilo iz preiskovalnega zaporu. Orožništvo pa je tozadevne poizvedbe nadaljevalo. Truplo se je izkopalno šele na podlagi ovadbe orožnikov. Komisija pod vodstvom gospoda Krajncja je izvršila raztelesenje in ugotovila, da je bil Ivan Luci umorjen. Dne 19. avgusta 1919 je prišel gospod dr. Kramer s sodnijskim zaupnikom gosp. Jeričem na lice mesta v spremstvu podstražmojstrov Franca Krumpaka in Franca Kaniča ter poskušnega orožnika Franca Gorčičana, da se po možnosti izslede morilci. Dospelvi na lice mesta, so Heleno Luci in njeni hčeri Jožefo Branda in Terezijo Luci izsledili omenjeni trije orožniki. Najprej je zaslišal podstražmojster Franc Krumpak o zadevi v prisotnosti gosp. Jeriča Jožefo Luci, omoženo Branda, ki pa je šele po enournem izpraševanju Krumpaku dejanje (očetomor) priznala. Navedene tri storilke so bile od podstražmojstrov Krumpaka in Kaniča aretirane in so Helena in njena hči Terezija Luci Kaniču grozodejstvo priznale. Nato se je na orožniški postali cela zadeva popisala in so hudodelke gospodu dr. Kramerju pri zapisniku isto izpovedale, kakor poprej omenjenima orožnikoma. Celo preiskavo sta v resnici vodila

podstražmojstra Krumpak in Kanič, ki sta z intenzivnim delovanjem razkrila skrivnostni umor.

Ali je premočno policija, da se more zgoditi, da se petnaestletni paglavci v družbi ženske po noči med 10. in pol 11. uro prepevajo celo tik pred policijsko stražnico v Spodnji Šiški. Morda takrat niso uradne ure? Pa tudi čez dan se v Spodnji Šiški na vseh koncih in krajih dela škoda posestnikom, da bi bilo res potrebno, da policija tudi tu malo bolj energično poseže vmes.

Konja ukradli. V noči od četrtka na petek so ukradli posestniku Antonu Čadežu v Srednji vasi pri Poljanah iz hleva belega konja. O tatovih doslej še ni nobenega sledu. V Poljanah so slišali okrog polnoči nekateri ob cesti stanujoči in zbujeni stanovanjci nekoga jahati po cesti proti Loki. Najbrže je bil to tat z ukradenim konjem. Konj, bele barve — šimel — ni bil ravno prve vrste, a par tisoč kron po sedanjem cenilu vred. Ker smo tu v dolini tako blizu demarkacijske črte in se kladi po okolici raznih sumljivih konterbantarjev ali tihotapev, bi svetovali ljudem, da shrambe, hiše, kakor tudi hleve ponoči zaklepajo. Do zdaj so navadno imeli hleve nezaklenjene, kar pa, kakor kažejo ta in tudi že prejšnji slučaj, jih je treba ne samo zapirati, ampak tudi zakleniti.

Umrli je trgovca gosp. Ivanu Ravnikarju pri Dev. Mariji v Polju sinček Niko v starosti dveh let. Pogreb se vrši v torek ob pol 6. popoldne na domače pokopališče. Prizadetim naše sožalje.

Umrli je g. Adolf Plaper, tapetnik in sedlar v Novem mestu, v 73. letu starosti, dne 22. avgusta ob pol 5. uri zjutraj po zelo hudem trpljenju. Pogreb je bil dne 23. avgusta ob 18. uri na novomeškem pokopališču. Blagopokojni je bil eden iz najstarejših uglednih novomeških družin. Njegova mati je bila rojena Luser. Bog mu daj večni mir in pokoj! Bridko prizadetim naše sožalje.

Umrli je v Ljubljani ravnatelj J. Mazilu hčerka Nada v nežni starosti. — V Jelendolu pri Ribnici je umrl rodbini Šutej sinček Mirko. Prizadetim rodbinam naše sožalje.

Kultura.

Gg. abonente sezije 1919/20 vabijo se vlijudno, naj blagovolijo predložiti vstopnice dvigniti v pisarni tajništva opernega gledališča od 3. septembra od 10. do 12. ure popoldne ter od 4. do 6. ure popoldne. Prosimo, da se vstopnice zanesljivo dvignejo, ker sezija v dramskem gledališču začne okoli 6. septembra ter kdor nove vstopnice ne bi imel, ne more prisostvovati predstavi.

Cenjenim gledališkim gg. abonentom. Ker je uprava Narodnega gledališča za to sezijo umetniški personal kakor tudi orkester vpopolnila, ter angaževala številnejše osobe, se je zaključilo na seji odbora Slovenskega gledališkega konzorcija, da se morajo vsled večjih gaž in stroškov cene za abonement sezije 1919/20 za 20% na vseh sedežih zvišati, kar gg. abonentji blagovolijo vzeti blagohotno na znanje.

Iz gledališke pisarne. Ravnateljstvo Narodne opere potrebuje za otroške zборе in sodelovanje pri večjih operah in baletu nekaj otrok, ki bi sodelovali, ka-

kor lansko leto pri vzprijetih. Vabi se vlijudno, naj se zglase otroci v dobi od 8. do 12. leta, veselega značaja, v svrhu izobrazbe v gledališki pisarni opernega gledališča od 10.—12. dopoldne vsaki dan pri gospodu šefrežiserju Bučarju.

Gospodarstvo.

Izdajanja izvoznice za živila. Ker dohajajo stranke v vedno večjem številu po izvoznice k odseku za prehrano in onemogočajo imenovanemu uradu drugo delo, se opozarja občinstvo, da izdajajo odsej izvoznice za živila le okrajna politična oblastva (okrajna glavarstva in mestni magistrati). Odsek za prehrano ne izdaja neposredno strankam nikakih izvoznice več.

Lesna industrija. Naši lesni produkti in industriji so že pred meseci spoznali, da se morajo združiti v tesne in krepke organizacije, koje jim naj zjamčijo, da bodo svoje blago v primernih prilikah spravili v promet. Pri tem so si bili v svesti, da mora tako združenje obvarovati našo deželo pred zloglasnim prekupevanjem in veržarstvom, vzvelit jim za časa vojne. Niti se ne sme pozabiti preteče nevarnosti židovske invazije iz sosednjih pokrajin, ki jih preveč tepe hebrejska šiba. — Meseca maja se je osnovalo v Ljubljani pod egido »Zveze industrijev na slovenskem ozemlju kraljevstva SHS« strokovno društvo, kojega namen je vsestransko zastopati skupne interese lesne produkcije in industrije. Dne 23. avgusta t. l. se je društvo ki je že od početka sem delovalo z vidnim uspehom, na novo in tesneje konstituiralo pod imenom »Pannonia« društvo lesnih industrijev v Ljubljani. Obnovljeno društvo noče delati bojevitve konkurence solidni domači lesni trgovini, nasprotno je ves čas v prijaznih odnosih s sličnimi organizacijami lesnih trgovcev in postopa z njimi povsod solidarno, kjer gre za skupne stanovske težnje in za koristi te važne panoge v našem gospodarstvu. Vendar pa se je dejanski izkazala potreba vpoštovati različnost produkcijskih in trgovskih prilik naše industrije in dejstvo, da združuje »Pannonia« že izdatno število velikih podjetij v svojem delokrogu, dokazuje prav jasno, da se je društvo osnovalo povsem na stvarni podlagi, na temelju zdrave gospodarske politike. — Društvo ima svojo pisarno v Selenburgovi ulici št. 7/II., nad Jadransko banko in naj interesenti nam zahtevajo informacij. Dasi obsega »Pannonia« že precejšen del slovenske lesne produkcije, vendar vabi zlasti večja domača podjetja ter sorodne zadrage, v kolikor niso že vezane v drugih zvezah, da pristopajo k »Pannoniji« in si tako zagotovijo uspešno razpečevanje svojega blaga doma in neposredno na inozemske odjemalce. Obenem pa more društvo svetovati in podpirati svoje člane v vseh vprašanjih in težnjah lesne industrije in trgovine.

Permanentna izložba strojeva v Zagrebu. Sajnamo, da je ovdješna strojevo — tehnična gradjevna poslovna Franje Kiseljaka odlučila u Zagrebu držati permanentnu izložbo svih vrstij poljoprivrednih i industrijskih strojeva. Strojevi su većim dijelom i prispieli, no radi se sada jedino o lokalu, u koji bi se ta izložba smjestila. Kako bi ovakova

izložba bila od zamašne koristi za grad Zagreb, a i za cijeli naš narod, upozorujemo odlučujuće faktore, da s obzirom na lokal za smještenje ove izložbe, rečenju tvrdki idu na ruku, da do te izložbe kraj općenite neštasti strojeva, što prije dodje.

Bencina in mineralna olja. V kratkem dospe iz Poljske drugi transport bencina in drugih mineralnih olj. Reflektanti naj javijo pisмено svoje potrebitne odseku za prehrano v Ljubljani najkasneje do 31. avgusta t. l.

Najnovejša poročila.

PLEBISCIT NA ŠTAJERSKEM POKOPAN.

LDU. Dunaj, 30. avgusta. (ČTU.) »Neue Freie Presse« javlja iz St. Germaina: Kakor je izvedel naš dopisnik, se je sklenil glede južno - štajerskega vprašanja kompromis. Način ljudskega glasovanja, kakor ga je predlagal Tardieu in oni zastopniki velesil v vrhovnem svetu, ki so Jugoslovanom naklonjeni, je bil za Nemško Avstrijo tako neugoden, da so se Tittoni in oni člani vrhovnega sveta, ki žele Nemški Avstriji koristiti, da ne bi bilo vse izgubljeno, odločili rešiti vsaj Radgone in levi breg Mure za Nemško Avstrijo. Ljudsko glasovanje bi tedaj popolnoma odpadlo.

Opomba Ljubljanskega dopisnega urada: Kakor se vidi iz nekaterih glasov zadnjih dni, ki so govorili o nekem dozdnevem sklepu vrhovnega sveta v Parizu glede plebiscita za Maribor so se zopet enkrat izjavile pobožne želje Italijanov in njih »velikodušne obzirnosti« napram Nemcem. Svoj umik bi sedaj radi pokrili z »rešitvijo vsaj Radgone in levega brega Mure za Nemško Avstrijo.«

POGOJI ZA BOLGARIJO.

LDU. Lyon, 31. avgusta. (Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov, ki v nedeljo ni zboroval, bo sklican se ji v ponedeljek zjutraj. Bavi se bo z mirovnimi pogoji za Bolgarijo, kakor tudi z odgovorom na prošnjo ogrske vlade. Načela in smernice, na katerih bo temeljila mirovna pogodba z Bolgarijo, so določile in proučile razne komisije, toda najresnejše vprašanje, komu naj pripade Tracija, oziroma naj li dobi Bolgarija izhodišče na Egejsko morje, je še vedno neodločeno, ker ameriški delegati še niso prejeli tozadevnih navodil od svoje vlade.

AVSTRIJA SE NE BO MOGLA ZDRUŽITI Z NEMČIJO.

LDU. St. Germain, 31. avgusta. (DKU.) »Matin« piše: Komisija za obnovo in odškodnino bo morala strogo nadzorovati Nemčijo, da ta ne bo prikrajalna zaveznikov. Glede Nemške Avstrije bo pa skozi več let imela popolnoma drugačno nalogo. Paziti bo morala na to, da bo mala republika imela vse pogoje za obstoj. Največja težkoča bo obstajala v tem, da se prepreči, da bi Nemška Avstrija postala od-

visna od kateregasilodi svojih sosedov. Kakor poročajo listi, so končno vendarle sprejeli v mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo klavzulo, po kateri bo tej državi nemogoče, združiti se z Nemčijo.

Društvene vesti in prireditve.

Abstinenčni sestanek je dne 2. septembra ob 6. zvečer v Ljudskem domu II. nadstropje. Važno — pridite vsi!

Uradništvo vseh denarnih zavodov ljubljanskih se obvešča tem potom, da se radi nepričakovanih ovir vrši na torek dne 2. t. m. sklicani sestanek strokovne skupine denarnih zavodov društva zasebnih uradnikov Slovenije v petek dne 5. septembra 1919 ob 18. uri v Mestnem domu.

Filatelistični klub za Slovenijo vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši v sredo dne 3. septembra ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »Union«, soba »v rožah«. Člani smejo pripeljati seboj tudi goste.

Sv. Rupert pri Gomilskem. Radi veselice v Latkovi vasi se vrši vrtna veselica v Sv. Rupertu namesto 14. pa 21. septembra.

Zbor odposlancev spodnještajerskih okrajnih zastopov, občin, hranilnic in poročevalcev javne uprave se vrši dne 11. in 12. septembra 1919 v Narodnem domu v Celju z začetkom ob 9. uri vsakega dne. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika likvidacijske komisije SHS za Štajersko o stanju likvidacije. 2. Delokrog deželne vlade za Slovenijo in posameznih poverjeništev v upravi Slovenske Štajerske. Poročilo od deželne vlade in posameznih poverjenikov odločni poročevalci. 3. Poročilo o stanju občinske uprave. Predlogi o zložitvi občin. Nasveti o dobi in načinu občinskih volitev. 4. Stanje avtonomnih mestnih občin Maribor, Celje, Ptui. Nasveti o prenosu volilnega reda in uprave v teh mestih. 5. Okrajni zastopi doslej in v prihodnosti. 6. Poročilo o podpisovanju vojnih posojil dežele okrajnih zastopov in občin in posvetovanje o daljsem postopku z ozirom na ta posojila. 7. Poročilo o stanju občinskih in okrajnih posojilnic, o njih obremenitvi z vojnimi posojili ter posvetovanje o sanaciji istih. 8. Uporaba deželnih doklad. Poročilo odposlanca finančne uprave. 9. Poročilo o stanju bivših deželnih kopaljšč ter posvetovanje o lastništvu glede istih po izvršeni likvidaciji. 10. Poročilo o stanju bivših deželnih železnic in udeležbi likvidacijske mase na glavni in zasednih železnic. 11. Poročilo o kmetijskem šolstvu in posebej o vinnogradništvu z ozirom na udeležbo prejšnje deželne uprave. 12. Uloga bivše deželne uprave in sedanje deželne vlade glede zdravstva na Štajerskem. 13. Preuredba šolstva in vzdrževanja istega. 14. Volitve članov v likvidacijsko komisijo in morebitne odsekov za reforme. Predsednik likvidacijske komisije za Štajersko.

Društvo državnih pisarniških uradnikov. Ustanovni občni zbor se vrši dne 7. septembra 1919 ob 16. uri v prostorih odpravnništva deželne vlade na Bleiweisovi cesti v Ljubljani.

LDU. Dunaj, 30. avgusta. (ČTU.) »Neue Freie Presse« javlja iz St. Germaina: Kakor je izvedel naš dopisnik, se je sklenil glede južno - štajerskega vprašanja kompromis. Način ljudskega glasovanja, kakor ga je predlagal Tardieu in oni zastopniki velesil v vrhovnem svetu, ki so Jugoslovanom naklonjeni, je bil za Nemško Avstrijo tako neugoden, da so se Tittoni in oni člani vrhovnega sveta, ki žele Nemški Avstriji koristiti, da ne bi bilo vse izgubljeno, odločili rešiti vsaj Radgone in levi breg Mure za Nemško Avstrijo. Ljudsko glasovanje bi tedaj popolnoma odpadlo.

Opomba Ljubljanskega dopisnega urada: Kakor se vidi iz nekaterih glasov zadnjih dni, ki so govorili o nekem dozdnevem sklepu vrhovnega sveta v Parizu glede plebiscita za Maribor so se zopet enkrat izjavile pobožne želje Italijanov in njih »velikodušne obzirnosti« napram Nemcem. Svoj umik bi sedaj radi pokrili z »rešitvijo vsaj Radgone in levega brega Mure za Nemško Avstrijo.«

POGOJI ZA BOLGARIJO.

LDU. Lyon, 31. avgusta. (Brezlično.) Vrhovni svet zaveznikov, ki v nedeljo ni zboroval, bo sklican se ji v ponedeljek zjutraj. Bavi se bo z mirovnimi pogoji za Bolgarijo, kakor tudi z odgovorom na prošnjo ogrske vlade. Načela in smernice, na katerih bo temeljila mirovna pogodba z Bolgarijo, so določile in proučile razne komisije, toda najresnejše vprašanje, komu naj pripade Tracija, oziroma naj li dobi Bolgarija izhodišče na Egejsko morje, je še vedno neodločeno, ker ameriški delegati še niso prejeli tozadevnih navodil od svoje vlade.

LDU. St. Germain, 31. avgusta. (DKU.) »Matin« piše: Komisija za obnovo in odškodnino bo morala strogo nadzorovati Nemčijo, da ta ne bo prikrajalna zaveznikov. Glede Nemške Avstrije bo pa skozi več let imela popolnoma drugačno nalogo. Paziti bo morala na to, da bo mala republika imela vse pogoje za obstoj. Največja težkoča bo obstajala v tem, da se prepreči, da bi Nemška Avstrija postala od-

Vabimo vse člane, da se istega po možnosti polnoštevilno udeleže. — Pripravljalni odbor.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Aprovizacija.

Ameriška živila za revne otroke. Stranke, ki imajo zelene izkaznice za ameriška živila, po kateri pa še niso prišle meseca avgusta — naj se takoj zglase v aprovizacijskem skladu pri Mühlsnu na Dunajski cesti, ker se pozneje živila za avgust ne bodo več razdeljevala.

Poizvedbe.

Čestiti! Prosim, ty českí rodiny, které se budou vracet do Čech, by mi laskavě na tuto adresu dali vědět, Radko Kolar učetní poddnt. topniško poveljstvo Celje.

Pes se je zatekel »Bernhardinec«, rjave barve. Ako kdo izve za njega, prosi se, da naznani pri g. Josipu Bergmanu, Poljanska cesta 87.

Pri včerajšnji prireditvi Ljubljanskega Sokola se je izgubila na telovadišču pri državnem kolodvoru črna usnjata denarnica z manjšo vsoto denarja in voznim listkom št. Vid - Ljubljana. Pošteni najditelj naj jo odda proti nagradi v upravnistvu »Slovenskega Naroda«.

Izgubilo se je nekaj uradnih listin, rojstni in krstni list, zakonski list na ime Gart (Hart) Zapot kap in sicer pisano v ruskem jeziku. Najditelja se prosi, da jih odda na policiji ali pa Zanoškar Josipu, Poljanska cesta 49.

Izgubila se je včeraj na telovadišču pred državnim kolodvorom po končani telovadbi denarnica s 400 do 450 kronami, z bilježnico in vojaško listino. Naslov je razviden na vojaški listini. Pošten najditelj naj blagovoli izročiti pri uredništvu »Slovenskega Naroda« ali pa osebno izgubitelju proti dobri nagradi.

Kdo bi kaj vedel, kje se nahaja vojak prostak Anton Vovk iz Slovenjega gradca? Zadnji čas je služil pri II. polku in se je nahajal na italijanski fronti. Pogreša se že čez eno leto. Naznanila njegovi materi Antoniji Kodrič, Cesta v mestni log 15. Ljubljana.

Ušel je dne 31. avgusta dopoldne kanarček v Spodnji Šiški 91. Zormanova hiša. Kdor ga je našel, se prosi, ga oddati na navedeni naslov.

Išče se od doma pobegla Dirnplatz Eduard, star 13 let. Obleden je v bele hlače, črn suknjič, modro športno čepico in belo srnjco z razgaljenim ovratnikom. Seboj nosi črn ročni kovček. Deček je za svojo starost bolj majhne sicer pa zelo krepke rasti, okroglega zdravega lica, kostanjevih las in sivkasto - modrih oči. Oddati bi ga bilo pri policijskem ravnateljstvu v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Hišo v Gradcu, zamenjam z večjo v Mariboru, Ljubljani ali v Zagrebu. Ponudbe: J. Tavar, »Union« Ljubljana. 8533

Trgovska hiša v kakem večjem prometnem kraju na Spod. Štajerskem se kuji. Pojasnila da iz prijaznosti I. Schuster, Ljubljana. Resljeva cesta 12. 8522

2 avtomobila, 1 angl. Daimler 40 HP v Mariboru, Hotel »Meran«, vprašati pri hotelirju; 1 Puch 30 HP pri V. Biezovnik, Obrtna šola v Ljubljani, na prodaj. 8532

Knjigovodkinjo, starejšo moč, izveži trgovini, išče tvrdka A. Šinkovic nasl. Ponudbe naj se pošlje na naslov: A. Sedlar, Celje, Cankarjeva cesta. 8436

Modistko (ktničarsko radnico) prvovrstna moč išče prvotrazredni modni salon damskih klubov v Zagrebu. Plača jako dobra, nastop takoj. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 8494

Korespondenca. Dobro situiran, inteligent, genent gospod v stalni službi, 9 činovnega razreda, želi v svrhu ženitve vsled pomanjkanja znanja korespondirati s premožno gospico ali vdovo brez otrok. Dopisi pod »Lepa bodočnost 8534« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8534

Modistka, delavka la moč, katere se se sprejme v trajno delo. — Ker odputjem prve dni septembra na Dunaj nakupovati modele, se je zglediti takoj. Modni salon Rozl Fabčić, Rimska cesta 6. 8499

Spalne in jedilne sobe, kuhinjske opreme, oprave, postelje, spodnje in vrhne modroce, umivalnike, vsakovrstne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniska delavnica Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled! 8537

Iščem za svojega sina, 12 letnega nemškega gimnazijca, stanovanje s hrano vred v dobri družini. Ponudbe se naj pošljejo na Wratschur, veleposelnica v Mariboru, Štajersko. 8587

Mehovano sobo s hrano ali brez nje išče uradnika. Cenj. ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »S hrano ali brez nje 8576«. 8556

Traverze kupim, nove ali že rabljene. Ponudbe z navedbo profila in dolžine na stavbno podjetje Jakob Accetto, Ljubljana, Tabor št. 2. 8568

Dva trgovska pomočnika večja tudi trgovine z mešanim blagom iščeta, službe bodisi v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »Trgovska pomočnika 8563«. 8563

Občinski tajnik v večji občini zaseda nega ozemlja, poslujoč že nad 20 let, išče enakega mesta najraje v Medmuriu, obmejni Štajerski ali Koroški. Ponudbe naj se pošljejo pod »Zasedeno ozemlje/8509« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8509

Išče se dobro ohranjena vporabljiva stara železna blagajna s sledečimi notranjimi dimenzijami: 900 mm višine, 600 mm širine in 400 mm globčine. Ponudbe pod »Blagajna 8540« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8540

Tehnički upravitelj trazi se za večji uglenik u Jugo-slaviji. Mora biti sposoben, energičen i samostalen te upučen u električni pogon te pogon zračne željeznice. Kompetentni sa tehničkom naobrazbom i daljom praksom neka oferiraju uz naznaku beriva Hrvatskoj Zemaljskoj banci, d. d. podružnica Zagreb. 8543

Jabolka. Primeroma za en železniški voz jabolk boče podpisane oskrbnistvo prodalo na svojem posestvu Gomila - Kopolje, pri gozdarski in deželni cesti Boštanj-Radeče ležeči drevesnici, dne 7. septembra t. l. ob 2. uri pop. potom dražbe na licu mesta proti takojšnjemu plačilu. Kupec mora jabolka sam obrati z dreves. — Graščina Boštanj pri Sevnici ob Savi. 8537

Kupi se parna žaga. Ponudbe poslati na družbo »Imapex« v Ljubljani. 8514

Kupi se par sto kilogramov surovega loja. Ponudbe: Stritarjeva ulica 7, dvorišče levo. 8507

Hramni sodi v dobrem stanju se ugodno prodajo. Sodna ulica 11 I. nadstropje. 8515

Išče se spretna modistinja, lahko začetnica. Kje, pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 8519

Trgovski pomočnik, dober železninar pogoji sprejme. Kje, pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 8381

Prevzajem razna boljša zastopstva za Slovenijo. Ponudbe pod »Upejan« poštno ležeče, Maribor. 8528

Krojaški pomočnik se sprejme takoj v trajno delo. Stanovanje in hrana pri mojstru. Ivan Ambroz, Glince št. 251, pri Ljubljani. 8572

Dijak išče stanovanje z dobro hrano. Ponudbe pod »Dijak/8546« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8546

Kupi se dobro ohranjena pisalna miza. Ponudbe: Stritarjeva ulica št. 7, dvorišče, levo. 8503

20 zelenih, okroglih gostilniških miz nekoliko stolov, ena gugajnica in štiri vrtn svetilke se prodajo. Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«. 8595

Samostojen sedlar bi našel za stalno obilo dela v večjem kraju blizu Ljubljane. Stanovanje na razpolago, Ponudbe pod »Sedlar/8598« na upravnistvo »Slov. Naroda«. 8598

Stanovanje v ljublj. okolici z vrtno se za stanovanje (3—4 sobe) v Ljubljani. Ponudbe pod »Ljubljana/8599« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 8599

Majhno stanovanje in njiva se odda zakonskim ali majhnim družinam, ki bi pomagala na vrtu in pri domačem delu, počeni v najem. Naslov pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 8594

Dehlica, stara 14 let, poštenih staršev, želi vstopiti v trgovino z mešanim blagom, najraje na deželi. Cenjeni dopisi se prosijo pod »Dehlica« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 8577

Ravnatelj Josip Mazi in soproga Milica naznanjava, da je naša ljubljenska

NADA

po hudem trpljenju za vedno zatisnila svoje do zadnjega diha upapolne oči.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1919.

Ponudim samo gostilničarjem in trgovcem slivovko, rum, brinjevec, pristni konjak v najboljši kakovosti. Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej.

4 stoli za jedilnico, železna postelja s slamo, komplet umivalnik, kuhinjska miza, zasilna postelja (feldbed), okviri za slike na prodaj. 8601

Proda se skoro nov namizni telefon ski aparat, tehnična, ki potegne 5 kg, tudi še malo rabljena. Reči se lahko ogledajo vsak dan popoldne od 2. ure naprej na Karlovski cesti št. 30, pritličje, desno, v trgovini.

Svarilo!

Kdor raznaša o moji osebi katerekoli neresnične govorice, svarim, da bodem v tem slučaju napram vsakomur brez razlike sodnijsko postopal. Ta razlog je dobro znan tistim, katerih se vsebina tiče.

Feliks Jumežič, stoz. min. vodja. 8600

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani sin oz. brat

MIRKO

20. t. m. po kratki in mučni bolezni mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega sinčka se vrši v nedeljo 31. t. m. ob 17. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališču v Grčaricah.

Jelendol pri Ribnici, dne 30. avg. 1919.

Ivan in Julijana Šutej starši. — Dragica, sestra. — Vladimir, Ivo in Zvonimir, bratje.

Novi pisalni stroji naprodaj. Kje, pove Slov. Narod. 8545

Proda se lovška puška (Wechselau) s taslo. Naslov pove upr. Slov. Narod. 8559

Lepa jedilna omara (kredence) na prodaj. Franca Jožefa cesta 9/III. levo. 8610

Utenet za trgovino z mešaním blagom. Tako se sprejme pri trdki Josip Langeršek v Mariboru. 8603

Milina se sprejme za majhen umeten mlaj mlaj pri Florjani Gajšek v Loku pri Zasu. Sp. Stajersko. Hrana in stonovanje v hiši, plača po dogovoru. 8604

Kupim vilo ali hišo bolj v sredini mesta. Ponudbe na upravnishvo „Slov. Narod“ pod „štev. 724“. 8421

Moško kolo v dobrem stanju je na prodaj. Naslov v upr. „Slovenskega Naroda“. 8513

Dobra vinska klet za shranitev okoli 100 hektolitrov vina se vzame v najem. Pismene ponudbe: Pošta predal 27, Ljubljana. 8567

Kupi se 200 m² strešne lepence, eventuelno „Eternita“. Ponudbe na Prip. odbor deln. družbe „Triglav“ v Šmarci, pošta Kamnik. 8605

600 smrekovih dreves na blodu blizu ceste in kolodvorja je na prodaj. Ponudbe na naslov: A. Kokalj na Milno 70, pošta Bled II. 8606

Spreten igralec na klavir, tudi ženska, do 120 metrskih stotov ježic. Ponudbe z navedbo cene na Jakob Pančič, trgovec z deželni prideli, Novo mesto. 8496

Odda se do 120 metrskih stotov ježic. Ponudbe z navedbo cene na Jakob Pančič, trgovec z deželni prideli, Novo mesto. 8496

Prima močni ovojni papir papirnata tkanina za večje se oddaja v svrhu izpraznitve zaloga pri odjemi večjih množin znatno pod tovarniško ceno. Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič, Gorenjsko. 8445

Proda se ali zamenja za sladkor več sto kilogramov skupaj ali na drobno pravega solitra (Salpeter) in prave sode. Naslov pove upravn. „Slovenskega Naroda“. 8502

Več tisoč različnih praznih steklenic, večje večjo množino praznih zabojev, praznih sodov in praznih vretter zamaškov odda trdka Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska cesta 31. 8501

Kentoristka, večša stenografija in strojepisja, se takoj sprejme. Znanje hrvaščine in drugih jezikov daje prednost. Oglasiti se je pri gozdn. ind. d. d. „Croatia“ Marije Terezije cesta 2, popoldne od 3. do 4. ure. 8396

500 kron nagrade dobi kdor preskrbi otrok stanovanje 2 ali več sob v mestu ali bližini mesta za takoj ali za november. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 8424

Kupujem smrekov les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAGNETTI, parna žaga za drž. kodvorom, Ljubljana. 2048

Naprodaj je dobro idoca gostilna na Dolenjskem, moderno urejena z ledenico in vsem gospodarskim poslopjem. H gostilni spada tudi vinograd in dobra zidanka z lepim razgledom, oddaljena komaj 10 minut od vasi. Ozira se le na resne in napredne reflektante. Cena 200.000 K. Naslov pove upravnishvo „Slov. Narod“. 8536

Trži se korespondentkinja za jedno veliko industrijalno poduzeće u Hrvatskoj, vješta hrvatskom, slovenskom i njemačkom dopisivanju, strojopisu te hrvatskoj i njemačkoj stenografiji kao i svim ostalim uredskim poslovima. Nastup službe odmah. Ponude slati na upravo lista pod „broj 8538“. 8486

Ženitna ponudba.

Inteligenten in simpatičen gospod srednje starosti, kateri je bil poslovodja v krojaški obrti, želi znanja v svrhu ženitve z gospodično ali mlado vdovo v starosti od 20 — 30 let, katere bi imela že svoj lokal ali dobro vpeljeno delavnico v Ljubljani ali v Zagrebu. Cenj. ponudbe pod „Srečna bodočnost/8486 na upravo lista. 8486

Kdo bi pomagal pridnemu 34 let staremu oženemu kmetu, ki razume kmetijstvo, izučen žagar in mlinar s tem, da mu da v najem posestvo ali pa mu pove o oskrbovanje večjega posestva. Vojna in štiriletno ujetništvo v Rusiji, mu je preprečilo njegov gospodarski položaj. Ponudbe sprejme kjerkoli v naši kraljevini. Ponudbe na upravnishvo Slov. Narod pod „Delo in pridnost/8548“. 8486

Kupi se vsaka množina bukovich in hrastovich drv.

Množina in cene naj se v ponudbah vnačijo. Malenšek M. Maribor. Posredovalci dobe provizijo. 8034

Komisijiska trgovina

Filip Pečenko, Ljubljana, Dunajska c. 7 priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, barhenta, klota, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, svilu za šivanje, bombaža za pletenje nogavic, gumbov, pritiskačev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Enonadstropna hiša z vrtom

v sredini mesta, za zasebno ali gostilno se proda. Prevzame se lahko takoj. Kje, se izve v gostilni pri „Ribču“ na Dolenjski cesti. 8597

ABADIE stročnice

in cig. papir vseh vrst in konfeti 8607 za veselice se dobi pri Goričar & Leskovšek v Celju.

Naročite si in berite

kratkčasne zgodbe, spisal Blaž Pohlja Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštnino K 450. Na roča se v

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Vsake vrste

stavbenih del

kakor tudi načrte in proračune po najnižjih cenah prevzame spoštovanjem in priporočilom 8586

Gregor Prosen

oblastveno izprašani zidar-ski mojster za mesto in deželo, Lesce, Gorenjsko.

„CROATIA“

zavarovalna zadruga v Zagrebu ustanovljena od mesne občine Zagreba leta 1884.

sprejemama

v elementarnem in življenjskem oddelku

vsakovrstna zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji in najmodernejšimi tarifi.

Zahtevajte

prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila

Glavno zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Stari trg šte. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

Adolf Fieglmüller
Stefka Fieglmüller roj. Kralj
— poročena —
Brežice, 28. avgusta 1919.

„Alojzij in Valentin Accetto“

mestna stavbenika in sodno zapr. oemila, Ljubljana, Trnovski pristan 14.

prevzemata in izvršujeta vsa stavbena dela, kakor tudi vsakovrstna projektiranja in napravo načrtov in visoke stavbe, cerkve, javne šole, nadalje cenitve, tehnična mnenja i. t. d. — Ob enem imata tudi oblastveno dovoljeno zasebno posredovalnico za nakup in prodajo posestev, kakor hiš, zemljišč, gozdov i. t. d. 930

Naznanilo.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselil iz

Sp. Šiške v Ljubljano, Francišanska ulica št. 10/I.

Obenem se priporočam za izdelovanje fotografij vsakih vrst v najboljši izvršitvi.

Zunanja naročila izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Slike za legitimacije v 24 urah. Z odličnim spoštovanjem

Anton Uršič, fotograf.

Na prodaj je
„Dravski most“

z lepo enonadstropno hišo z ledenico tik postaje Dravograd. V hiši je trgovina in gostilna s šestimi sobami za tuje. Lokali se lahko v porabijo za vsako drugo obrt. K hiši pripada tudi nekaj njiv in travnikov. Cena 240.000 K. Reflektanti naj se obrnejo pismeno ali osebno na Trško občino Dravograd. Reflektira se na dobre narodnjake. Prednost imajo prvi tenoristi.

Trška občina Dravograd.

Trgovci na deželi!

Došla je velika množina manufakture. Prodaja se samo na debelo v trgovini

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 6.

Vljudno se priporoča

Filip Pečenko.

Zavod za

ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom raznovrstne skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja i. t. d. je v Stritarjevi ulici šte. 7/I. nadstr. Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 3. do 4. ure popoldan istotam.

Zahtevajte

prospekte

katere pošilja in daje vsa potrebna pismena in ustmena pojasnila

Glavno zastopstvo za Slovenijo

Ljubljana, Stari trg šte. 11.

Sprejemamo sposobne potnike in zastopnike, katerim se nudi prilika velikega zaslužka.

Vse vrste deželnih pridelkov kupuje trgovina s seme- ni SEVER & Komp Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prosimo ponudbe z navedbo množine in cene. 8070

Plačila v inozemstvu do vsake višine brez stroškov, nakup, prodaja posestev, premoženjske zadeve

dr. Ivan Černe gospod. pisarna, Ljubljana Miklošičeva c. 6, telefon 37.

Lesene škatljice

nove, okrogle, za kemično industrijo i. s. za: mast za usnje, loščilo za čevlje (biks), nočne luči i. t. d., pošilja iz čehoslovaške postaje **JULIAN KAHN**, Dunaj (Wien) VI, Hirschengasse 1.

drv

Več vagonov suhih, zdravih, bukovich

se takoj kupi. Ponudbe z navedbo cene franko vagon nakladne postaje na GOSPODARSKO ZVEZO v Ljubljani.

Gospodinja ki rabi

Milo „SRNA“ štedi s perilom, časom, trudom in denarjem. Poiskusi zavoji a 4 1/2 kg vsebine. **IGNAC FOCK**, tvornica mila in sode, Kranj.

Injektori, mazalne sisalike (Schmierpumpen) i lubrikatori

Preuzimam nabavu svih sistema injektora, mazalnih sisaliki (Schmierpumpi) i lubrikatora. — Pojedini delovi kao cijeli aparati na skladištu. — **Strojovno-tehnička poslovnica**

Franjo Kiseljak, Zagreb, Preradovičeva ul. 9.

Popravci se preuzimaju. Brzjaviti: „Stroj Zagreb“. Telf. 18.

Odvetnika

dr. Matej Osenjak in dr. Franjo Lipold

naznanjata, da sta otvorila v Mariboru, Marijina ul. št. 10. skupno odvetniško pisarno. Telf. 112.

Strojovno-tehnička gradjevna poslovnica i trgovina

Franjo Kiseljak, Zagreb

Preradovičeva ulica br. 9. Telefon br. 18.

Preuzima naručbe i dobavlja iz inozemstva sve vrste strojeva i tehničkog pribora za cijelokupnu industriju i obrt u najkraćem roku.

Pfannhauser & Co

mehanična kultura zemlje

Družba z o. z. Dunaj (Wien) IX. Schwarzschanerstrasse Nr. 15.

Brzjaviti: **Pflugmaschine**. Dobavlja:

parne in motorne pluge

za vse kraje porabe točno ali na kratek dobavilni rok.

Novo! „CYKLON“

mlin za čiščenje žita

s propelerjem prekosi vse znane konstrukcije, velikanski prihranek teže in moči.

Jadransko hotelsko in kupališno dion. društvo

Sušak-Reka, Zvonimirova ulica šte. 102.

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

Hotel Pension „**SPERANZA**“ „**IMPERIAL**“ Opatija.

Hotel-Pension in morskopališče „**JADRAN**“ Sušak-Reka Telefon interurb. 2-14.

Hotel-Pension in morskopališče „**JADRAN**“ Bakar.

Sanatorij in veliko morskopališče „**THERAPIA**“ Crikvenica.

Palace-Hotel „**MIRAMARE**“ Crikvenica Telefon interurb. 11.

Hotel-Pension „**SAN-MARINO**“ Novi Vinodolski Tel. interurb. 5.

Hotel-Pension in velikomorskopališče „**LISANJ**“ Novi Vinodolski

Vsi hoteli in sanatoriji so najmoderneje z vsem komfortom urejeni. — Oskrba izvršna. — Otvorjeni skozi celo leto. — Vse naročbe prejema in daje pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „Miramare“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „San-Marino“ v Novom; za Sušak: Središnji ured društva, Sušak-Reka. — Naslov za brzjaviti: **Jadransko-hotelsko in kupališno društvo**, Sušak-Reka, interurban telefon šte. 94-9.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 2. Rezervni fond 4.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju

vsakovrstne KREDITE